

مافه‌کانى ئافرهت

لە ئىسلامدا

ئاپا مافه‌کانى ئافرهت
مافي كۆنەپەرسقى ياخودھا وچەرخى؟

يە بېچى ھاۋى بىانى پەرتۈولە

د. زاکير نایك ◀

و درگیرانی: ابوبکر احمد ◀

بەسەرپەرشتى: تروسکە محمد ◀

pdf

تەفسىرى نوور

Women Rights in Islam

ماهیتی کانی ئافرهت لە ئیسلامدا

نوسيخ : د. زاکير نايك

ئينگليزى - كوردى

د. زاکیر نایک

خانگی چاپ و بلاکر دنبوی
چوارچرا

زنجیری
(468)

ناویشل: سلیمان صرفشن شفاف
صهله پن - فیصل سعید تھا کھنبر
07701575060-07501128388

Emil: chrachra85@yahoo.com

http://www.facebook.com/chiwarchra.chapxana?ref=ln_tunin

Women Rights in Islam

مافه کانی ئافرهت له ئىسلامدا

Modernising or Outdated?

ئایا مافه کانی ئافرهت مافی کۆنەپەرسىن
ياخود ھاوجەرخن؟

Written by: Dr. Zakir Naik

نوسىنى : د. زاكير نايك

*Translated by: Abubakir Ahmed Khidir (Third year-
Salahaddin University)*

وەرگىرانى: ابوبكر احمد خدر(قۇناغى سىھەم، زانكۈى سەلاحەدىن)

Supervised: Truska Muhamad Alaadin

بە pdf كىرىنى: سامان عبد الرحمن

ناوی کتیب: مافه کانی ئافرهت له ئىسلامدا.....

نوسينى : د. زاکير عبدالكريم نايك

وەرگىپانى / ابوبكر احمد خدر

تايپ : وەرگىپ

بەرگ / ئىبراهيم سالح

سەريپەرشتى ئىنگليزى : تروسکە محمد علاءالدين

چىنى كوردى / موسامحمدلە دىزايىن و ھە

نرخ (3000) دينار

تىراژ 1000 دانە

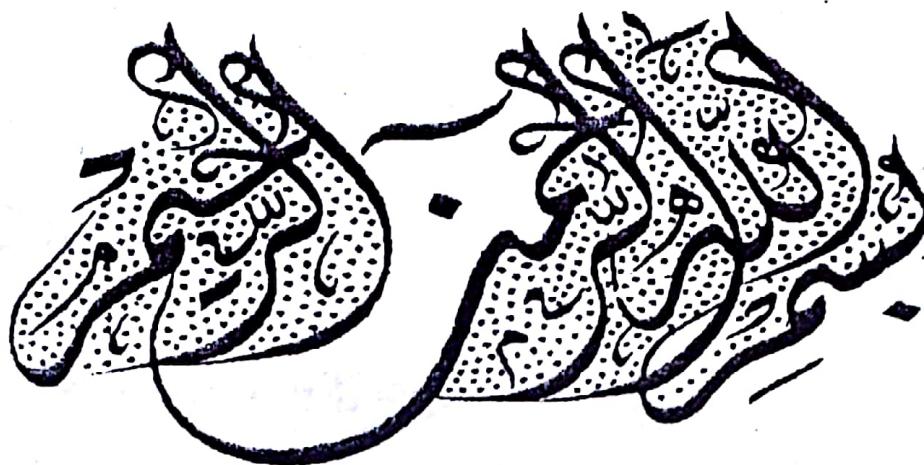
لە بەرە تىوه بەرائىتى گشتى كتىپخانە گشتىه كان ڈمارە سپاردنى (١٧٨٠)

ي سالى 2016 ي پىدراوه.

بەرھەمى ھاوېھشى (خانەي چاپ و بلاۆكردنەوەي چوارچرا) و

كتىپخانەي جودى لە قەلادزى .

دیاری بیت بُو بھریز.....

لہلایهن برات.....

بھرواری/.....

بھئومنڈی دو عای خیری جمنابت و سودو فازانجی دنیاپی و قیامھتی .

پیشکەشە:-

✓ به دايىك و باوکى ئەزىزم.

✓ مامۆستاي خۆشە ويستم "تروسکە محمد علاءالدين"

✓ تۆى خوتىنەرى ئازىز.

لەگەل بەدىكىرنى هەرھەلەيەك يان ھەبۇونى ھەرىپىشىيارىڭ تكايم
ئاگادارم بىكەنەوه لە رېنگەي

➤ Mail. Abubakrghazali93@gmail.com

➤ Mo. 0750 194 1995

"پىشەكى "وھرگىز"

ئىسلام ئايىيکە كۆمەن ياساي بنه رەتى و ماف و ئەركى لە سەر مروق داناوه و ماف ھەموشتىكى ديارى كرد و چ جاي مافه کانى ئافرهت. چون ماف و ئىمتيازى بۆپياو داناوه ھەرواش ماف ئافرهت لە باوهش دەكتات و پارىزگارى لىدەكتات،

ئەوەتا ھەر ئىسلام بۇو كە ئافرهتاني لە زىنده بەچالى رېڭاركىد لە سەر دەمى نە فاميدا، ئەگەرتە ماشى ئىسلام بکەيت و بەوردى لە كرۇك و ناوه رۇكى تىبگەي دەبىنى كە ئىسلام بە چەندان سەدە لەمە و بەر ماف بە ئافرهت نەك ھەر رەوا بىنيوھ بگەرەدەيان پلەي بەرزى بىن بە خشيوھ وەك بەھەشت لە ژىر پىدا بۇون و مامۆستاي پەروھ دەھى كۆمەلگا. كە مروقا يەتى پىشەكى و ئىستاش لە گەل دابىت، وەك ئىسلام نەيان توانىوھ ئەورپىزەلە ئافرهت بىنن ..

ئەمرۆش لە كۆرۈ كۆبونە وە و بەرنامە تەلە فيزيونىيە كاندا باس لە وە دەكرىت و دەش بىسترىت كە ئىسلام ماف بە ئافرهت نادات و ياخود

ئەگەر مافی پىشداپىت ئەوا ئەوانە ماۋانىكى كۆنەپەرسىن و ئەمۇرى
باويان نەماوه يان بەشىوه يەكى دىكە لەگەل سەردەم و تەكناھەلۆزىيا
ناڭونجىن.

بەلام ئەمانە هەرقىسىن و ھېچى دىكە، لەسەرجەم بوارە جىاوازەكاندا
پىشىكەوتى زانست و زانىارى ھىماو موعجىزە ئىسلامى سەماندوھ،
دەبىت لە ئىسلامدا تېبىنەكى گۈنگ رەچاوبكەين ،

كە دەبىن ئىتمە ئىسلام لە تاكى موسۇلمان ياخود لە گۆمەلگەي
ئىسلامەوھ نەناسىن، چونكە ئەوان ئاۋىنەي ئىسلام نىن، ئەگەر
بىمانەۋىت لە كرۇكى ئىسلام تېبگەين دەبىت لە خودى قورئانەوھ يان
فەرمودەكانەوھ ئىسلام بناسىن و فىرىن.

واتە، دەبىت لە قورئاندا بەدواى نرخ و بەھاى ئافرەتاندا بگەرنىن
نەك لەئەملاو ئەولاي دىكە، بۆيە لىرەدا نايىك بەوردى باس لە نرخ و
بەھاى ئافرەت دەكتات لە ئىسلامدا كە ھەردۇو رەگەز تەواوكەرو
يەكسانن لە ئىسلامدا و ھىچ جىاوازىيەكىان لە نىۋاندا نىيە.

و ابوبكر احمد

قۇناغى سېھم، زانكۆي سەلاحە دىن

نایک له چهند دیپنگدا

هه رچه نده ژیان نامه و ناساندنی دکتور زاکیر نایک له چهند کتیباندا و له مالپه ره کانی ئىنتەرنىت، ناسىندر اووه بەلای خویندەوارو روشنىبرانى كورد نامۇوو غەرېب نىيە. كە به سەدان ووتارو دىبەيت و موناقەشەي تۆماركراوى هەيە. وەلامى زۇر بەپىزۇ بەتىز، دەداتە وە كە تىنويەتى گومانكاران لە بىابانى ووشك ھەلاتوی جەھل و نەزانىن تىرئاودەكتات بۆيەلىرىدەش بەپىويستمان زانى كورتە يەك لە ژيانى ئە و دەريما زانىارىي كە بە كۆمپىيۆتەرى ئىسلاممىش ناسروه، بەتۆي خوينەر ئاشناتر كە يەن...

دکتور زاکير عبدالکريم نایك له ۱۸ ئۆكۈبەرى ۱۹۶۵ لە مۆمبائى ھيندستان لە دايىك بۇوه، خىزانە كەي ناوى "فەرهات" و خاودەن دوو مندالله بە ناوى "فارق و روشه" ھەر لەشارى مۆمبائى خويندى تەواوكىدوھ و بروانامەي دکتوراي بە دەست ھىندا، لە سالى ۱۹۹۱ دەستى بە بانگخوازى "دعود" كردودوھ، ھەرىك لە پەرتوكە پىرۆزە كانى ئايىنە جياوازە كانى وەك ئايىنی (ئىسلام- مەسيحى- يەھودى- ھيندۇسى- بوزى) يەكانى لە بەرە، بۆئەم مە بەستەش سەردىانى چەندان ولاتى كردوو ئەمرىكا، سعودىيە، ھونكۈنك، كويت، سەنگافورە، ئوستوراليا، باشورى ئەفرىقا، بەحرەين، قەتەر، ئەمەرىكا باشور، تايلاند، كەنەدا... هەتى،

به سه ر که و تویی به شداری له چهندان کۆرو دیالۆگ کردووه، باوتریشیان
بریتی بوو له و دیالۆگهی که له گەل دکتور ولیم کامبیل کردى له
شیکاگۆی ئەمریکا له ائیسانی ۲۰۰۰.

بەرپویه بىری کەنالى "ئاشتى" يە کەنالىتىکى جىمانى ئىسلامىيە و زۇربەي كۆر و
دېبەيتەكانى لەم کەنالە وەپەخش دەكىت، ئەمە بىچىگەلە وەي کەلەرپىگاي
(گۇفار-كاسىت) وە چالاکىيەكانى بلاو دەكىتەوە. نايک لە چەندان
تەلە فزىون و كانالى نىودەولەتىشدا دەردەكەۋىت و بانگەتىشت دەكىت بۇ
چاپىنکە وتن، چەندان كتىبى داناوه بەناوى "ئايە قورئان و تەي خوايە،
قورئان وزانستى هاو چەرخ ...."

Definition

"پىناسەسى" ماف

According to the Oxford dictionary, 'Women's Rights are the rights that promote a position of social and legal equality, of women to men'

بەپىي فەرەنگى ئۆكسفۆرد، مافه کانى ئافرهت ئەو مافانەن كە پىنگەي كۆمەلایەتى و يەكسانى ياسابى بەرزدەكەنەوە بۇئىاستى پياو.

According to the Oxford dictionary, 'they are the rights, claimed for the women, equal to those of men, as regards to suffrage that right to vote, as regards to property, etc'.

ھەر بەپىي فەرەنگى ئۆكسفۆرد، ئەو مافانەن كە بۇ ئافرهت داواکراون يەكسان بن بە مافه کانى پياو، وە كۆ ماف دەنگدا و ماف سامان هيتد.

'Modernising', according to the Oxford dictionary means, 'to make modern, to adapt to modern needs or habits'.

'نوڭىزدنەوە'، بەپىي فەرەنگى ئۆكسفۆرد واتە تازە كىرىنىەوە "ماوجەرخ" ، بۇ گۈنجاندى نەرىت و پىدداوىستىيەكان،

And according to the Webster's dictionary it means... 'To make modern, or to give a new character or appearance - e.g., to modernise ones ideas'.

به پی فرهنگ ویسته را تازه کردن و اخود پیدانی سیفه‌تیکی نوی یا روواله‌تیکی نوی - بونمونه نویکردن و اخود بیرون که کانی که سینک.

In short, modernising is a process of updating or opting for the betterment of the present status itself - It is not the present modern status itself.

به کورتی، تازه کردن و قوانغیکه له نویکردن و اخود باشتر کردن با رو دو خه که خوی - ئوه ته نیا دو خیکی نوی هه نوکه بی نیه

Can we modernise ourselves, to master our problems, and to realize a new way of life, for the whole human race? _ and inexperienced armchair experts, as how a life should be lived by a woman.

ئایه ده تواني خومان نوی بکه بیهنه و بیین به گه ورهی کیشہ کانمان ده رک به رنگایه کی نوی زیان بکه بین، بونه زادی مرؤف؟

I am not concerned about the modern ideas, the conclusions and the categorical statements made by scientists

من تەداخولى بىرۋىكەكانى ھاواچەرخ ناكەم كەلەلايەن زاناو پۇفېسۈرە ناشارەزاكانەوە گوتراون، كە چۆن ژيان لاي ئافرهت گوزەردەكت.

I am going to base my conclusions and considerations on truth, which can be proved by experience. Experience and unbiased factual holistic analysis, are the sure test, between the gold of truth, and the glitter of theory.

من تىشك دەخەمە سەرنجام و بىروراكان لەسەربنەمای راستى، كە ئەزمۇن و تاقىكىردنەوە دەيانسەلمىنىت، شىكىردنەوەي ئەزمۇن و راستى بىللايەن تاقى كردنەوەي راستەقىنهن لەنىوان راستى زىپىن و تىورى بىرقەدار دا!!!

We have to check our thinking against reality, otherwise many a times, our mental process will go astray - Indeed the great brains of one time, believed that the world was flat.

پىويىستە بىركىردنەوەمان بېشىكىنин لەئاسىتى واقىعىدا، ئەگەرنا زۇر كات پروفەسى بىرمان بەرھو گومرايى دەچىت، لەرەاستىدا سەردەمانىك زاناكان پىيان وابووه كە زھوي تەخت بووه.

***

Women Rights in the West

مافه کانی ئافرهت له رۇزئاوا

If we agree with the 'Women's rights in Islam', as portrayed by the Western media, you have no option, but to agree that the 'Women's rights in Islam' are outdated.

ئەگەر ئىمە مافه کانی ئافرهتمان قبولىيەت لە ئىسلامدا، ھەروەك لە مىدىا رۇزئاوابىيەكان وىنەيان كىشراوه، ھىچ بىزادەيەكت نىھ بەلکو ھاۋپا دەبىت كە مافه کانی ئافرهت لە ئىسلامدا كۆنەپەرسىن.

The Western talk of women's liberation is actually a disguised form of exploitation of her body, deprivation of her honor and degradation of her soul.

قسەي رۇزئاوابىيەكان لەسەر ئازادى ئافرهت، لە راستىدا بىرىتىيە لە شىۋەيەكى پەردەپوشىڭراو لە چەوساندىنەوەي جەستەي، نەھىشتىنى پىزى، نىمكىرنەوەي گىيانى.....

The Western society which speaks of upgrading the status of women in Islam, have actually reduced her status to concubines, to mistresses, to society butterflies, which are mere tools in the hands of sex marketers and pleasure seekers, which are disguised behind the colorful screen of art and culture.

کومه لگھی رؤئناوا کے قسہ لہ بارہی بہ رزکرنہ وہی دوچ و بہ های نافرہت دہ کات لہ نیسلامدا، لہ راستیدا دوختی نافرہتیان نزمکرد و تھوہ بوناسٹی جاریہ، خانم، پہروانہی کومه لگا، کہ ئامیرنکن لہ ژیر دہستی بہ قالہ سیکسیہ کاندا و لہ ژیر دہستی نہوانہی بہ دوای خوشیدا دھگہ رین، کہ لہ پشتی شاشہ یہ کی ملہ وہنی کالتوور و ہونہ ردا پہ ردہ پوش کراون.

Women Rights in Islam

ما فه کانی ئافرهت له ئیسلامدا

Islam's radical revolutionary support, gave women their due right and stated in the days of ignorance... 1,400 years ago.

شۆرپشى راديكالى ئیسلامى، ما فه ئافرهتى داوه و دەرىختوھ لە رۆزآنى
نەزانى.... ۱۴۰۰ سال لەمەوبەر.

Islam's objective was and continues to be, to modernise our thinking, our living, our seeing, our hearing, our feeling and striving for the women's upliftment and emancipation in the society.

ئامانچى ئیسلام بىرىتى بۇوه لە نويىكىردنەوەي بىرگەردنەوەمان، ژيانمان،
بىينىنمان، بىستىنمان، ھەستىمان ھەروھا خەبات كردىن بۇ
بەرزەرنەوە و ئازادىرىنى ئافرهت لە كۆمەلگادا و بەردەوامىش دەبىت.

Before I dwell further with the topic, I would like you to make note of a few points.

پىش ئەوھى زىاتىلە بابەتكە بىدويم، حەزىزەكەم سەرنجى ھەندىك
تىپىنلى بىدەيت.

* Approximately one fifth of the world's population consists of Muslims. There are different Muslim societies - Some may be close to Islam, some may be far away from Islam.

نزيكه‌ي ۱ له سه‌ر ۵ ي دانيشتواني جهان پيک هاتوه له موسولمان.
كۆمه‌لگه‌ي موسولمانى جياواز ههن - له وانه‌ي هندىكىيان له ئىسلام
نزيك بن، له وانه‌شە هندىكىيان دورىن له ئىسلام.

* The 'Women's rights in Islam' should judge according to the authentic sources, and not what individual Muslims do, or what the Muslim society does.

ده بىت ما فه کانى ئافرهت له ئىسلامدا به پىچى سەرچاوه راسته کان
برىاريان له سه‌ر بىرىت، نەك ئەوهى كە تاكى موسولمان دەيکات، يان
كۆمه‌لگه‌ي موسولمان دەيکات.

* The authentic sources of Islam are the Qur'an, which is the word of God, and the authentic Sunnah, and the traditions of our beloved Prophet (peace be upon him).

سەرچاوه راسته قىنه کانى ئىسلام بىرىتىن له قورئان كە وتهى خوايە
ھەروھا سوننەت و خورھوشى پىغەمبەرى خۆشە ويستمان "سەلامى
خواي له سه‌ر بىت"

* Qur'an will never contradict itself, nor will the authentic Hadith contradict itself... neither will these two authentic sources, contradict each other.

هه رگیز قورئان ناکوکی تیدانیه، نه فه رمودهی صحیحیش...
ئه و دوو سه رچاوانه هیچ دڑایه تیه کیان تیدانیه.

* Sometimes the scholars differ, and many a times, these differences can be removed by analyzing the Qur'an as a whole, and not just by quoting one particular Verse. Because if one particular verse of the Qur'an is ambiguous many a times the answer is given somewhere else in the Qur'an - Some people quote one source and neglect all the other sources.

ههندئ جار زاناکان جیاوازن، زورجار ئه م جیاوازیانه نامیئن به
لیکدانه وهی قورئان وه ک هه مووی "قورئان" نه ک ته نیا به وته یه ک له
ئایه تیکی تایبەتدا، چونکه ئه گەر ئایه تیکی تایبەت لە قورئاندا ناپون
بوو زور جار وەلامەکە لە شوتتىكى تر دوارە لە قورئاندا - ههندىك
خەلک يەک سه رچاوه وەردەگرن و سه رجەم سه رچاوه کانى تر
فەرامۆش دەکەن.

* It is the duty of every Muslim, male or female, to seek the pleasure of God, and to act as His trustee on this world, and not to try and gain fame or satisfy one's own ego.

ئەركى ھەموو موسولىمانىكە (نىز و مىن) بۇئەوهى رەزامەندى خوا
بەدەست بەننېت و كارېكەت وەك راسپارادەي ئەو لەم جەمانەدا،
نەوهەوەنلىنىڭ و خۆپەسندى خۆى بىدات.

Islam believes in equality of men and women
– ‘Equality’ does not mean ‘identicality’.

ئىسلام باوهەرى بە يەكسانى پىاوان و ژنان ھەيە – يەكسانىش بەواتاي
”وەك يەكى نايەت“

In Islam, the role of a man and woman is complimentary, it is not conflicting. It is that of a partnership, it is not contradictory, so as to strive for supremacy .Where ‘Women’s rights in Islam’ is concerned, I have divided it into 6 broad categories.

لە ئىسلامدا، رېلى پىاو و ئافرهت تەواوکەريه نەوهەكى مەملانى. ئەوهە
هاورىيەتىيە، ناكۆكى نىيە، خەباتىرىدىنە لە پىنناو بەرزى و بىلندىدا، لە
ئىسلامدا ماھەكانى ئافرهت بايەخيان پىدرابە، منىش دابەشم
كردوون بە سەر شەش جۇرى فراواندا.

Six Categories of Women Rights in Islam

شەش جۆر لە مافە کانى ئافرهت لە ئىسلامدا

The first are 'the Spiritual rights', second are 'the Economical rights', third are 'the Social rights', fourth are 'the Educational rights', fifth are 'the Legal rights', and last are 'the Political rights'.

يە كەميان "مافە گيانيه كان" دووه ميان "مافە ثابوريه كان" سېمە ميان
مافە كۆمەلايەتىيە كان "چوارە ميان" مافە پەروھەردەيىيە كان
پىنچە ميان "مافە ياسايىيە كان" شەشە ميان "مافە سىياسىيە كان".

Sex is Not the Criteria to Enter Paradise: The greatest misconception that the West has about Islam, is that they think... 'Paradise in Islam is only meant for the male - it is not meant for the female'.

رەگەز بنه ماي چوونە بهەشت نىيە: گەورە ترىن ھەلە تىيگە يىشتن كە رۇزئاتاوا ھەيە تى بەرامبەر بە ئىسلام، ئەوهىيە كە پىيان وايە... بەھەشت لە ئىسلامدا تەنبا بۆرەگەزى نىزىنە يە- بۆرەگەزى مىيىنە نىيە.

This misconception can be removed by quoting from Surah Nisa, Chapter. No. 4, Verse No 124, which says, ‘If any of you do deeds of righteousness, whether it be male or a female and has faith, they shall surely enter Paradise and not the least injustice shall be done to them’

ئه و هه لہ تیگہ یشتنہ ش ده تو انریت رہ تبکریتھو وہ بہ و تھیہ ک لہ سورہ تی
النساء بھشی ۴، ئایہ تی ژمارہ ۱۲۴ کہ دھفہ رموقت؛ ئه گھرہ رکامیک
لہ ئیوہ کاری باش ئه نجام بذات نیز بیت یان من لہ کاتیکدا ئیماندار
بیت، ئه وا دھ چیتھ بھھ شته وہ و بھھیج شیوہ یہ ک سته می
ر لینا کریت.

A similar thing is repeated in Surah Nahl, Ch.16, Verse No.97 which says... ‘If any of you perform good deeds, be it a man or a woman and is a believer, We shall give you good life and We should reward you for all your good works’.

ھه مان شت دوبارہ بو تھو وہ لہ سورہ تی النحل بھشی ۱۶، ئایہ تی
ژمارہ ۹۷، کہ دھفہ رموقت... ئه وہی لہ ئیوہ کارو کردھو وی چاک بکات،
پیاو بیت یان ئافرہت لہ کاتیکدا بروادار بیت، ئیمہ ژیانیکی کامہ ران و
ئاسو ودہ تان لہ دنیادا پیدہ بھ خشین، لہ قیامہ یشدا پاداشتان
دھ دھینه وہ لہ و کارہ باشانہی کہ کردو تانہ.

Just because in Islam, sex is not the criteria to enter Paradise, will you call such rights in Islam as modernising or outdated?

تهنیا له به رئه و هی له ئیسلامدا، رېگەز بنه مای چونه بەھەشت نیه
بەئەو مافانە له ئیسلامدا دەلیت مافی ھاوچەرخ يان كۆنەپەرسىت؟

1- *Spiritual Rights of Women in Islam*

مافه گیانیه کانی ئافرهت له ئیسلامدا

Another misconception is that, which the Western media has, that, 'The woman has no soul'. In fact, it was in the seventeenth century, when the Council of wise men, gathered at Rome, and they unanimously agreed that the woman had no soul.

هه لە تىگە يشتىكى دىكە كە مىدىا رۇزئاوايىه كان ھەيانە ئەوهىدە ئافرهت هىچ گیانىكى نىه. لە راستىدا ئەوه لە سەدەى حەقىدەھەم وابوو، كاتىك ئەنجومەنلىپىران لە (رۇما) كۆبۈيەوە، بەتىكراپى دەنگ ھاوارابوون كە ئافرهت هىچ گیانىكى نىه.

In Islam, man and woman have the same spiritual nature. It is mentioned in Quran, Ch.4, Verse No.1, which says that, 'O humankind reverence you're Guardian Lord, who has created you from a single person and created like nature his mate'.

لە ئیسلامدا پیاو ئافرهت ھەمان گیانى سروشىيان ھەيە. ئەوهش لە قورئاندا باسکراوه، بەشى ٤، ئايەتى ٖ ٢١، كەدەلىت: ئەي خەلکىنە لە خەشم و نارەزايى ئەو پەروەردگارەتان خۇپبارىزنى كە ئىوهى لە تاكەنە فسىك دروست كردووه، ھەر لەو نەفسەش ھاوسەرە كە بەدەي ھېنداوه.

A similar thing is mentioned in Surah Nahl, Ch.16, Verse No.72, which says that, 'We have made for you companions and mates of your own nature'.

ههمان شت له سوره‌تی النحل بهشی ۱۶، ئایه‌تی ۷۲ ماره؛ که ده فه‌رمویت، ئیمە هەر لە خۆتان ھاوسمەرانمابا بۆ به‌دی ھیناون.

In Surah Al-Shura, Ch.42, Verse No.11, it says, 'He is the one who has created the heavens and the earth and has made for you pairs from among yourselves'.

له سوره‌تی الشورا بهشی ۴۲ ئایه‌تی ۱۱ ده فه‌رمویت؛ خوا ئەوزاتەیە کە ئاسمان و زەھوی دروست کردودوھ و له نیوان خۆتاندا نیرو مىی به‌دی ھیناوه.

Just because the spiritual nature of a man and woman is the same in Islam, will you call such rights in Islam, as modernizing or outdated?

تەنیا له بەر ئەھوی ماف گیانی پیاو ئافرهت له ئىسلامدا وە كويە كە، ئايە تۆبە و جۆرە ما فانە دەلىيەت ماف ھا وچەرخ يان كۆنە باو؟

The Qur'an clearly mentions that, 'God has breathed somewhat of His spirit into the human beings'.

قرئان به روونی ئامازه بە وەدە کات، خوا بە شىك لە گيانى خۆي
خستوتە مروفە كانە وە.

If you read Surah Hijr, Ch.15, Verse No.29, it says, 'When I have fashioned you in due proportion and have breathed into you something of my spirit, fall you down in obeisance'.

ئەگەر سورەتى الحىجر بەشى ۱۵، ئايەتى ژمارە ۲۹ بخوينىتەوە،
دەفەرمۇيت جا كاتىك رېك و پېك و تەواوم كرد، لە و رۇحە تايىبەتىيە
كە من (بە دېيىنەرى ئەوم)، پىمبەخشى، ئە وەھە مۇوتان كېنۇوشى بۇ
بەرن (كېنۇوشى رېز بە فەرمانى خوا).

A similar thing is repeated in the Qur'an, in Surah Sajdah, Ch. 32, Verse No.9, which says, 'Then He fashioned him and breathed into him of His Spirit...'

شىكى هەمان شىوه لە قورئاندا دوبارە بۆتەوە، لە سورەتى السجدة
بەشى ۳۲ ئايەتى ژمارە ۹، كە دەفەرمۇيت، ئادەمیزادى دروست كرد
پاشان لە گيانى خۆي فوي پيا كرد....،

Here, when God refers to as 'Something of My Spirit, is breathed into the human beings' - it does not mean, a sort of incarnation or a pantheistic form. It means that Allah has given to every human being something of His spiritual Nature, and the Knowledge of God Almighty, and coming closer towards Him.

لیردها، کاتیک خوا ئامازه بهشتیک دهکات "بهشیک له گیانم به مرؤفدا کردوه" - واتای ئهوده نیه، جوئیک له گیان به بەرداکردن یان شیوه بونی خوا، واتای ئهوده يه که خوا به سەرجەم مرؤفە کانی به خشیوه بهشیک له سروشى گیانی خۆی و زانست و زانیاری و نزیک بونهود له خۆی.

Here it refers to both Adam and Eve (may peace be upon them) - Both were breathed something of God's Spirit. Again we read in the Qur'an, that Allah has appointed the human being as His vicegerent, as His trustee,

لیردها ئهودش ئامازه يه بۆ هەردووک "ئادەم و حەوا" رەزای خوابیان له سەربیت" هەردوکیان شتیکیان له گیانی خوا پیاکراوه. دوباره قورئان دەخوینىنەوە خوا مرؤفی وەک جىنىشىن وەک راپساردەی خۆی داناوه

as is mentioned in Surah Isra, Ch.17, Verse No.70, which says, 'We have honoured the children of Adam and bestowed on them special favours'.

ھەوھک لە سورەتى السرا بەشى ١٧ ئايەت ڙماره ٧٠ دەفه رموخت، ئىمە رېزمان لە نەوھکانى ئادەم گرتۇھ و پىمان بە خشىون ھاواکارى تابىھەت.

Note, here all the children of Adam have been honoured, male as well as female. There are some Religious scriptures, for example the Bible, which puts the blame on Eve for the downfall of humanity.

تىپىنى، ليزەدا سەرجەم نەوھکانى ئادەم رېزبانلىكىراوه، رەگەزى نىز
ھەروھا رەگەزى مىن. ھەندىك پەراوى ئايىنى ھەن، بۇ نمونە ئىنجىل،
كە لۆمەي حەوا دەكات بۇ نە ھامەتىھکانى مرۆڤايەتى.

In fact if you read the Qur'an in Surah Araf, Ch.7, Verse No.19 to 27, Adam and Eve (may peace be upon them both) are addressed, more than a dozen of times. Both disobeyed God, both asked for forgiveness, both repented, and both were forgiven.

له راستیدا ئه گهر له قورئاندا سوره‌تی الاعراف بخوینیته وه بهشی ۷
 ئایه‌ت ۱۹ تا ۲۷ ئادهم و حهوا "سەلامى خوايان لە سەر بىت" زیاتر له
 دوازده جار ئاماژه‌یان پىکراوه، هەردۇوکىيان بى ئەمرى خوايان كرد،
 هەردۇوکىيان داواى به خشنىان كرد، هەردۇوکىيان گەرانه وه، هەروهها
 هەردۇوکىيان به خشران.

The Qur'an does not blame Eve for tempting Adam to eat the forbidden fruit or for the downfall of man, as has been done by the Bible and other scriptures. In Surah Al-Aaraf, Chapter, verse 19-27

قورئان سەرزەنلىقى حهوا ناكات بۆ ھاندانى ئادهم بۆ خواردنى مىوه
 قەدەغە كراوه كە يان نەھامەتىيەكانى مروف، هەروهك لە ئنجىل و
 پەراوه كانى تردا گوتراوه، سوره‌تی الاعراف لە ئایه‌تى ۱۹ تاوه‌كىو ۲۷
 لە سەر ئەوه دەدۋىت.

There is not a single passage in the Qur'an that only points to Eve. However there is one verse in the Qur'an from Surah Taha chapter 20, verse 121 which specifically puts the blame on Adam (Pbuh).

هېچ دەقىك لە قورئاندا نىيە كە تەنھا ئاماژەبىت بۆ حەوا. لەگەل ئەوهشدا، ئايەتىك لە قورئاندا ھەيە لە سورەتى طە بەشى ۲۰. ئايەتى ژمارە ۱۲۱ كە بە تايىبەتى لۆمەي ئادەم دەكت.

In the Bible, if you read Genesis, Ch. 3, only Eve is held responsible (May peace be upon her) for the downfall of humanity. And according to the doctrine of 'Original Sin', because of Eve (May peace be upon her) the whole of humanity is born in sin.

لە ئىنجىلدا، ئەگەر كىيى "دروستبۇون" بخوينىتەوە بەشى ۳، تەنبا حەوا بە پېرىسىارىيەتى ھەلگرتۇھ "سەلامى خواي لە سەرىپەت" بۆ نەھامەتىيەكانى مەرۋىغا يەتى. ھەروەها بە پىي بىرۇباوەرى "يەكە مىن تاوان" لە بەر حەوا "سەلامى خواي لە سەبىت" ھەموو مەرۋىغا يەتى لە تاواندا لە دايىك بىووه.

A- *Does Pregnancy Uplift the Women or Degrade?*

ئايه سكپريون پله‌ي ئافرهت بەرزده‌گاته‌وه
يان نزمى ده‌گاته‌وه؟

If you read the Bible in Genesis, Ch. 3, Verse No.16, it says that, 'To the woman He (God) said, "I will greatly multiply your pain in childbearing; in pain you shall bring forth children, yet your desire shall be for your husband, and he shall rule over you."

ئەگەر لە ئىنجىلدا كتىبى "پەيدابوون" بخويتىه‌وه بەشى ۳ خەتى ژمارە ۱۶ دەلىت: بەزۇرى ئازارى مندال بەخشىنت چەندجارە دەكەم، لە و ئازارەدا تۆزىان بە مندال دەبەخشىت، لە كاتىكدا ئەو داخوازىه بەدەست مىزدەكەتە، ئەو بىپار دەدات.

That means, pregnancy and child birth has been said in the Bible to degrade the women and the labour pain is a sort of punishment. In fact if you read the Qur'an, pregnancy and child birth have uplifted the women.

واته، مندال بون و سکپرون له ئىنجىلدا گوتراوه بۇ نزىكىدنه وەي پلهى ئافرهت، ئازارەكەشى جورىكە له سزا. لە راستىدا ئەگەر قورئان بخوينىتە وە، مندالبون و سکپرون پلهى ئافرهتانى بە رزكىردىتە وە.

If you read Surah Nisa, Ch.4, Verse No.1, it says, 'Respect the womb that bore you'. It's mentioned in Surah Luqman, Ch.31, Verse No.14, it says, 'We have enjoined on the human being to be kind to the parents, in travail upon travail did their mother bore them and in years twain was their weaning'.

ئەگەر سورەتى النساء بەشى ٤، ئايەتى ١ زمارە ١ بخوينىتە وە دەفەرمۇت؛ رېز لهو مندالدانە بىگە كەزىانى بە تۆ بە خشىوە. لە سورەتى القمان دا باسکراوه بەشى ٣١ ئايەتى ١٤ زمارە، دەفەرمۇت؛ ئىمە فەرمانمان بە مرۆفەكان كردووە كە لە گەل دايىك باوكىان مىھربان بن، ئازار لە دواى ئازار دايىكىان ژيانى بە ئەوان بە خشىوە و بۇ ماوهى دووسالىش شىريان پىددە درىت.....

A similar thing is mentioned in Surah Ahqaf, Ch.46, Verse No.15, it again repeats, which says, 'We have enjoined on the human beings to be kind to his parents'. To be kind to the parents - in pain did their mother bore them, and in pain did she give them birth - Pregnancy in the Qur'an has uplifted the women not degraded her.

هه مان شت له سوره‌تی الاحقاف دا باسکراوه، بهشی ۶۴ ئایه‌تی ژماره ۱۵
دیسان دوباره ده بینته‌وه، که ده فه‌رمویت؛ ئیمه فه‌رمانمان به مرؤفه‌کان
کرد ووه که له گهـل دایک باوکیان میهره‌بان بن. ئیمه فه‌رمانمان به ئاده‌میزاد
داوه‌که چاکه‌کارو چاک ره‌فتار بیت له گهـل دایک و باوکیدا، دایکی
به نازاره‌وههـلی گرتووهو به ده م ئیش و نازاره‌وه بويهـتی، له قورئاندا
سکپری ئافره‌تاني به رزکرد ووه نهـک نزم.

Just because pregnancy has uplifted the women in Islam will you call such rights in Islam as modernizing or outdated?

نهـنا له به رهـوهـی سکپریون پلهـی ئافرهـتاني به رزکرد ووه لهـ
ئیسلامدا توـ دهـلیـت ئـهـم جـوـرهـ ماـفـانـهـ لهـ ئـیـسـلاـمـداـ هـاوـچـهـ رـخـنـ يـانـ
کـوـنـهـ باـونـ...؟ !!!

B-Criteria in the Sight of God to Judge

C-Male and Female

بنه ماي داد په روهري له ديدى خوا بو ره گه زى نير و مى

The only criterion for judgment in the sight of Allah is ‘Taqwa’, ‘God consciousness’ or ‘righteousness’. It is mentioned in Surah Hujurat, Ch.49, Verse No.13 ‘O humankind, We have created you from a single pair of male and female and have divided you into nations and tribes, so that you shall recognize each other not that you despise each other and the most honored in the sight of God, is the one who is the most righteous’.

تاکه بنه ماي هک بو دادو هري له رووي خوا بريتیه له "ته قوا" خوپاراستن" له سوره تى الحجورات به شى ٤٩ ئايه تى ١٣ باسکراوه، ئه ي خه لکينه بي گومان ئيمه هه مووتانمان له نير و مي يه هک دروست كردو و ه (که باوکه ئادهم و دايکه حه وايه) و كرد و مانن به چهند ها گه ل و تيره و هوزى جور به جور، تا يه كتر بناسن و په يوهندitan خوش بىت به يه که و ه... به راستي به رېز ترېنتان لاي خوا ئه و که سانه تانن که زور تر له خواترسه و فه رمان به رداري خوا يه، بي گومان خوا زانا و ئا گاي يه به هه مو و ان.

Sex, colour, caste, wealth has got no criteria in Islam- The only criteria in the sight of God is 'righteousness', neither is sex the criteria for God to reward or to punish a person.

رہگہز، رہنگ، هوز، سامان هیچ بنه مايان نیه له ئىسلامدا- تاکه بنه ما له لای خوا بریتیه "له خواپه رستن" رہگہز يش بنه ما نیه له لای خوا بۇ نزىك بونه وە يان سزادانى كەسىك.

If you read Surah Imran Ch.3 Verse No.195 it says 'I will never suffer the loss of any of you, be it male or female, you are companions unto each other'.

ئەگەر سورەتى ال عمران بەشى ۳، ئايەي ڈماره ۱۹۵ بخوئىتە وە، دەفەرمۇت: من كارى هىچ كامتان بە فيرۇ نادەم چ نىرىنە چ مىينە، ئىۋە ھاۋى و ھاۋى كارى يەكترن.

C- Equal Moral Duties for Men and Women

يەكسانى ئەركە ئاكارىھە كان بۇ پياو ئافرهت

I had started my talk by quoting a verse from the Qur'an from Surah Al Ahzab, Ch.33, Verse No.35, which says,

قسەكانم بە ئايەتىكى قورئان دەست پېكىرد لە سورەتى الاحزاب
بەشى ۳۳، ئايەتى ژمارە ۳۵ كە دەفەرمۇت:

'For Muslim men and Muslim women, for believing men and women, for devout men and women, for true men and women, for men and women who are patient and constant, for men and women who give in charity, for men and women who fast and deny themselves, for men and women who guard their chastity, for men and women who engage much in God's praise, God has prepared for them forgiveness and a vast reward.'

بەراستى پياوان و ئافرهتاني موسولمان، پياوان و ئافرهتاني ئيماندار،
پياوان و ئافرهتاني ملکەچ و فەرمانبەردار، پياوان و ئافرهتاني راستىگۇ،
پياوان و ئافرهتاني خۆگۈر، پياوان و ئافرهتاني لهخوا ترس، پياوان و
ئافرهتاني بەخشىنده، پياوان و ئافرهتاني رۇزرووان، پياوان و ئافرهتاني داوىن
پاك و ئەو پياو و ئافرهتاني كە زۆر يادى خوا دەكەن، بەخشىن ولنى
بوردەيى و پاداشتى زۆر مەزن و بن سنورىيان لهلايەن خواي گەورەوە بۇ
ئامادەكراوه(ھەركە دنيايان بەجىھىشت پى شاد دەبن).

This verse indicates that the spiritual duties, the moral duties, for the men and women in Islam are the same - Both have to believe, both have to pray, both have to fast, both have to give in charity, etc, etc. But the women have been given certain concession in Islam.

ئەو ئايەتە وە نىشانىدەدات كە ئەركە گياني و ئاكارىيەكان بۆ پياوان و ئافرهەتان لە ئىسلامدا وەكى يەكن - هەردوکيان دەبى باوهەردارىن، هەردوکيان دەبى نويزېكەن، هەردوکيان دەبى رۆژو بىگرن، هەردوکيان دەبى خىرۆمەند بن هتد. بەلام لە ئىسلامدا ئافرهەتان بە خىراون.

If she is undergoing her menstrual period or pregnancy, she does not have to fast - She can keep those fasts later on, when she is more healthy.

ئەگەر ئافرهەت لە ماوهى يېنۋىزى مانگانە ياخود لە ماوهى سكپېيوندا دابۇو، پىویست ناكات رۆژو بىگرىت - دەتوانىت ئەو رۆژوانە دواتر بىگرىت، كاتىك تەندروستى باشتربۇو. بۆي گونجا

During the menstrual period and during the postnatal period, she needs not pray also - she has been given the concession, and neither does she have to compensate it later on.

لە ماوھى بىنۇيىزىدا و لە ماوھى مەندالبۇندا، پىّويست ناکات نوېر بىكەت -

ئەم بە خشىنەي پىّىدراوه، و پىّويستىش ناکات دووبارە بىان كاتە وە

Just because the moral duties of the men and women are equal in Islam will you call such rights in Islam as modernizing or outdated?

تەنیا لە بەر ئەوھى ئەركە ئاكارىيە كانى ئافرهتان و پياوان لە ئىسلامدا يەكسانن. تۆ لە ئىسلامدا بەم جۆرە مافانە دەلىيىت ماف ھاواچەرخ ياخود كۆنەپەرسىت...؟!!..

2- *Economical Rights to the Women*

مافه ئابور يەكانى ئافرهت

Islam gave economical rights to the women 1,300 years before the West. An adult Muslim woman can own, she can dispose or disown any of her property without consulting any one, irrespective whether she is married or she is single.

ئیسلام بە ۱۳۰۰ سال بەر لە رۆزئاوا مافه ئابور يەكانى داوه بە ئافرهت. ئافرهتى موسولمانى پىنگە يشتوو دەتوانىت بىت بە خاوهونى پارە، دەتوانىت سامانە كەي بەكارەپىنىت يان دەست بەردارى بىت بە بىن ئەوهى راۋىژ بەكەس بکات، پەيوەندى بەئەوهە نىيە كە شوي كردىت يان نا.

In 1870, it was the first time in England, that the West recognized the rights of the married woman, where she was allowed to own or dispose any of her property without consultation.

سالی ۱۸۷۰، يەكە مین سال بۇو لە ئىنگلتەرە، كە رۇزئاوا دەركى بە ماھە ئابورىيە گانى ئافرهتى شوکردوو كرد، كە دەتوانىت بىتت بە خاوهنى سامان يان بە كارىبەيىتت بە بى راۋىيىز كردن.

I do agree that the women were given their economical rights 1300 years ago - these are ancient rights - but the question is – ‘are they modernizing or outdated?’

هاوپرام كە ئافرهتان ۱۳۰۰ سال لەمە و بەرمافه ئابورىيە گانىان پىدوارە - ئەمانە ماھى كۆنن - بەلام پرسىيارە كە ئەوهىيە - ئايە ئەوانە ماھى هاوچەرخن يان كۆنه پەرسان....!!!؟؟؟

A- Women on Job

ئافرت له کاردا

A women in Islam, if she wishes to work she can work - There is no text in the Qur'an or the authentic Hadith which prevents or makes it prohibited for a woman to do any work, as long as it is not unlawful, as long as it is within the preview of the Islamic Shariah, as long as she maintains her Islamic dress code.

ئافرهت له ئىسلامدا، ئەگەر خوازىيارى كاركىرىن بىت ئەوا دەتوانىت.

ھىچ دەقىك لە قورئاندا نىه يان لە فەرمۇودەي صحىحدا كە رېڭرى بکات يان قەدەغەبکات كە ئافرهت كار بکات، بەمەرجىك ناياسايى نەبىت، بەمەرجىك لە چوارچىوهى شەريعەتى ئىسلامى بىت، بەمەرجىك پارىزگارى لە پوشاكى (الحجاب) ئىسلامى بکات.

But natural, she cannot take up jobs, which exhibit her beauty and body - Like for example, modeling and film acting, and such kind of jobs.

بەلام بەسروشى، ناتوانىت جۆرەكارانىك بکات، كە جوانى ياخود جەستەي دەربخات، بۆنمونە مۆدىل، كارى فيلم، هەندى كارى تر.

Many of the professions and jobs which are prohibited for the woman are also prohibited for the man, for example serving alcohol, working in gambling dens, doing any unethical or dishonest business. All these jobs are prohibited for both men and women.

زۇرىك لە کارو پىشەكان كە قەدەغەكراون بۇ ئافرهت ھەروھا بۇ پىاوىش قەدەغەكراون. بۇ نمونە، پىشكەشىكىنى خواردنەوە كەھولىيەكان، كاركردن لە يانەكانى قومار، ئەنجامدانى ھەركارىتكى ناپاڭ و نارپەوشىتى. ھەموو ئەم كارانە بۇ ھەردۇو رەگەز نىز- مى قەدەغەكراون.

A true Islamic society requires women to take up profession such as doctors. We do require female Gynecologists, we do require female nurses, we do require female teachers.

كۆمەلگەي ئىسلامى راستەقىنە داوا لە ئافرهتان دەكات بۇئەوەي ھەندىيەك پىشە بىكەن وەك دكتورى، ئىيمە پىيوىستمان بە "دكتوري ئافرهت" ھەيە، ئىيمە پىيوىستمان بە پەرسىتارى ئافرهت ھەيە، پىيوىستمان بە مامۆستاي ئافرهت ھەيە .

But, a woman in Islam has got no financial obligations- The financial obligation is laid on the shoulders of the man in the family- Therefore she need not work for her livelihood.

بەلام، ئافرەت لە ئىسلامدا ھىچ ئەركىكى داراي لە سەرنىيە- ئەركى داراي لە سەرشانى پىاوه لە خىزاندا- لە بەرئەوە پىوسىت ناكات كاربكتات بۇزىان و گوزەرانى.

But in genuine cases, where there are financial crisis in which both the ends do not meet, she has the option of working .Here too, no one can force her to work - She works out of her own, absolute free will.

بەلام لە حالتى تايىبەتدا، كە قەيرانى داراي ھەيە كە ھەردۇو كۆتا بەيەكتىنەن، ئافرەت بىزاردەي كاركردىنەيە، لېرىشدا، كەس ناتوانىت پەستانى بخاتە سەر بۇ ئەوھى كاربكتات- بۇخۇي كاردهكتات بەته واوى سەرىيەستە.

As I mentioned earlier, the job should be within the limits of Islamic Shariah and within modesty levels. Besides the professional jobs I mentioned, they can work in industries and small scale factories which are so made that they exclusively employ ladies or have separate sections for gents and ladies staff.

ههروهک پیشتر ئاماژهم پىدا، کارهکه ده بىت له چوارچىوهى سنورى ئسلام و ئاسته کانى داۋىن پاكىدا بىت، سەرەرای کاره پروفېشنالله کان كە ئاماژهم پىدان، دەتوانن له ناوجە پېشەسازى و کارگەي بچوک كارىكەن كە تايىهتن بە کارمەندى ثافرہت يان بەشى جياواز له خۆدەگىرت بۇ ستافى پياوان و خانمان.

She can also engage in business and when required, enter into transactions with gents through a Mehram such as her husband, son etc.

ههروهها دەتوانىت سەرقانى بازرگانى بىت له کاتى پىويسىدا، بچىته ناو كاروباري بازرگانى . لە گەل گەورەپياوان له گەل مەحرەمى وەك هاوسەرى، كورى... هيتد.

The best example I can quote is that of Prophet Muhammad's (Pbuh) wife, Khadija (R) who was a very successful businesswoman. She transacted through her husband Prophet Muhammad (Pbuh). Women can work in their own houses by taking up tailoring, embroidery, pottery, basket-making, etc.

باشترين نمونه بريتىه له خيّزانى پىغەمبەر خەديجە "رەزاي خواي لېپىت" كە ئافرهتىكى بازرگانى سەركەوتتوو بۇ، لەگەل ھاو سەركەي "پىغەمبەر"- "سەلامى خواي لەسەربىت" كاروبارى بازرگانى كردوه. ئافرهتان دەتوانن لەمالەكانى خۆياندا كارىكەن وەك، بەرگدورى، نەخش و نىڭار، كارى گۆزەو دىزە، دروست كردى سەبەتە... ھىتىد

B- Financial Security for Women

ئاسايىشى دارايى بۇ ئافزەتن

A woman in Islam has been given more financial security, as compared to the man. As I told you earlier, the financial obligation is not put on her shoulder - It is put on the shoulder of the man in the family. It is the duty of the father or the brother, before she is married and the duty of the husband or the son, after she is married to look after her lodging, boarding, clothing and financial aspects of her.

لە ئىسلامدا ئافرهت ئاسايىشى دارايى زىاترى پىددراوه، ھەر وەك بە راورد كراوه لە گەل پىاو. ھەر وەك پىشتر پىم گوتىت، ئەركى دارايى لە سەر شانى ئافرهت دانەنراوه- ئەوه لە سەرشانى پىاوە لە خىزاندا. ئەوه ئەركى باوکە يان برايە، پىش ئەوهى شوبكەت، دواي ئەوهى شويكىد ئەركى مىرده يان كورە بۇ ئەوهى چاودىرى پوشاك و بەرگ و مال و خواردن و شىۋوھ دارايىيەكانى بكت.

C- Compulsory Marital Gift for a Woman

مارهی ئافرهتان ناچاریه

When she gets married, she is on the receiving end. She receives a gift - she receives a dower or a marital gift, which is called as 'Meher'. And it is mentioned in the Qur'an in Surah Nisa, Ch.4 Verse No.4 which says, 'Give to the woman in dower, a marital gift'.

کاتیک ئافرہت شوده کات، لہ کوتایی نزیک دھبیتھو، دیاری وہردہ گریت، مارہی وہردہ گریت یا ان دیاری شوکردن وہردہ گریت، کہ پی دھوتریت "مہر". ئه مہ لہ قورئاندا لہ سورہ تی النساء بھشی، ئایہ تی ڈمارہ، ئاماڑہی پیکراوہ کہ دھفہ رمویت، مارہی و بھخنی ئافرہتان بدهن.

For a marriage to solemnize in Islam, 'Meher' is compulsory. But unfortunately in our Muslim society here, we just keep a nominal 'Meher' to satisfy the Qur'an, say 151 Rupees, or some people give 786 Rupees and they spend lakhs and lakhs of Rupees on the reception, on the decoration, on the flowers, on the lunch parties, on the dinner parties.

هاوسه رگیری به پن داب و نه ریتی ئیسلام، مارهی شتیکی واجبه، به لام
بهداخه وله کومه لگهی ئیمهی موسوٽمانی ئیرهدا، ئیمه ته نیا
مارهی یه کی روکه شانه ده کهین بؤ قایلکردنی قورئان، ده لیین ۱۵۱
پوپیه یان هندی خه لک ۷۸۶ پوپیه ده دهن ئه وان سه دان هه زار
پوپیه خه رجده که ن له پیشوازی کردند، له رازاندنه وهدا، له گولدا،
له ئاهه نگی نیوهرق و ئیواراندا.

In Islam, there is no lower-limit, nor is there an upper limit for 'Meher' - But when a person can spend lakhs of Rupees on the reception, surely the 'Meher' should be much more.

له ئیسلامدا، سنوری که متر نیه، نه سنوری کی زیاتر بؤ "مارهی" به لام
کاتیک که سیک ده توانيت سه ده زار پوپیه له پیشوازی خه رج
بکات، به دلنيا یه وه ده بیت "مارهی" زیاتر بیت.

There are various cultures which have crept into the Muslim societies, especially in the Indo-Pak area. They give a small amount of 'Meher' and they expect the wife to give a fridge, to give a T.V set, they expect the wife to give an apartment, to give a car, etc., and a large sum of dowry, depending upon the status of the husband.

چهندان کہلتوں ہن کہ ہاتونہ تھے ناو کوئہ لگھی موسولمانانہ وہ،
بہتایبھتی لہ ناوچہ "ئیندھ پارک". ئہ وان برپکی کہ می "مارہی" دہ دهن و
چاوه ری خیزانیان دہ کہن کہ ئامیزی سارڈ کہ رہو، تھے لہ فریونیان پیبدن،
چاوه وان دہ کہن ژنه کہ بالہ خانہ یان پیبدات، سہ یارہ یان پیبدات ہیت،
زہ حمہ تیکی مادی قورس لہ لہ سہر باری میردہ کہ دہوہستیت.

Women do not have to give any dowry to men and men do not have any right to ask or demand dowry from women. The dower given by man to woman during marriage is known as Meher and is a compulsory requirement,

پیویست ناکات ئافرہت مارہی برات بہ پیاو، پیاو هیچ مافیکی نیہ بو
ئہ وہی فہرمان یان داوای مارہی لہ ئافرہت بکات. لہ ہاو سہر گیریدا
لہ لایہن پیاو وہ مارہی دہ دریت بہ ئافرہت کہ پی دہو تریت "مر"
ئہ وہش پیویستیہ کی قسہ لہ سہر نہ کراوہ.

If he is a graduate, they may expect 1 lakh - If he is an engineer they may expect 3 lakhs - If he is a doctor they may expect 5 lakhs. Demanding dowry from the wife, directly or indirectly is prohibited in Islam.

ئهگه ر زانکوئی ته واو کردبیت پیشبینی يه ک لاك ده کهن - ئهگه ر
ئهندازيار بیت پیشبینی سئ لاك ده کهن - ئهگه ر دكتور بیت پیشبیني
پینج لاك ده کهن، داواکردنی " مارهی " له ڙن، به شیوه یه کي
راسته و خو یان ناراسته و خو ئه و له ؎ یسلامدا رنگه پینه در اوه.

In Islam it is just the opposite of what the Hindu Culture ordains in respect of dowry. Islam requires that the man gives dower to the woman according to his economical condition.

ئیسلام پیچه وانهی ئه و یه که که لتوی هیندو س داوای ده کات له
مارهیدا. ؎ یسلام داوا له پیاو ده کات که مارهی بدات به ؎ نافرہت به پی
باری دارای.

If the parents of the girl give the girl something out of their own free will, it is accepted - But demanding or forcing directly or indirectly, it is prohibited in Islam.

ئەگەر دايىك و باوکى كچىك شتىك بىدەن بە كچەكەيان بەۋىستى خۆيان، ئەمە قبۇلە - بەلام داواكردن و پەستان خىتنەسەر راستەو خۆيان ناراستەو خۆ، لە ئىسلامدا رېڭە پىنەدراوه .

D-No Financial Liabilities

ئافرهت بەرپرسىيارىھەتى دارايى لە ئەستۆ نىيە

If a Woman works, which she does not have to-whatever earning she gets, it is absolutely her property. She need not spend on the household- if she wants to spend it is her free will.

ئەگەر ئافرهتىك كاربکات، كە پىويست ناکات- ھەرجىھەك كە بەدەستى دەھىنېت، بىنگومان سامانى خۆيەتى. پىويست ناکات لە مالىدا خەرجى بکات، ئەگەر ويستىشى سەرفى بکات ئەوه ويستى خۆيەتى.

Irrespective how rich the wife is, it is the duty of the husband to give lodging, boarding, clothing and look after the financial aspects of the wife.

پەيوەندى نىيە كە چەند ژنه كە دەولەمەندە، ئەوه ئەرکى مىرددە بۇ رگ و پوشاك كېپن ھەروەها چاودىرى دابىنكردنى نىشته جىبۈون، بە كردنى بارە دارايىھەكانى ھاوسەرەكەي.

In case of divorce or if a wife gets widowed, she is given financial support for the period of 'Iddah' - and if she has children, she is also given child support.

له حاله‌تی ته‌لاقدا یان ئه‌گه‌ر ژنیک ببیت به بیوھن، ئه‌وا هاوکاری دارایی ده‌دریتی بوماوهی "عیددکه‌ی" - هه‌روه‌ها ئه‌گه‌ر مندالی هه‌بوو، ئه‌وا هاوکاری منداله‌که‌شی ده‌دریتی.

E- Right to Inherit

ما فه ميرات

Islam gave the right to the women to inherit, centuries ago. If you read the Qur'an - in several verses, in Surah Nisa, in Surah Baqarah and in Surah Maidah, it is mentioned that a woman, irrespective she is a wife or she is a mother, or a sister, or a daughter, she has a right to inherit. And it has been fixed by God Almighty in the Qur'an.

ئىسلام ما فه ميراتى بە ئافرهتان داوه، چەندان سەدە لەمھو بەر. ئەگەر قورئان بخويىنېتەوە - لە چەندان ئايەتدا، لە سورەتى النساء دا، لە سورەتى البقرە ھەروەھا لە سورەتى المايدە، ئەوھە ئامازە پېڭراوه كە ئافرهت، پەيوەندى نىيە كە ژن بىت يان دايىك يان خوشك يان كچ ئەوا ما فه ميراتى ھەيە، ئەوھەش لەلايەن خواى گەورەوە لە قورئاندا جىنگىر كراوه.

3- Social Rights of Women in Islam

مافه کۆمەلایەتیە کانی ئافرەت لە ئىسلامدا

Broadly it can be categorized into four sub-headings. Social rights given to a daughter, to a wife, to a mother and to a sister.

بەگشى مافه کۆمەلایەتیە کانی ئافرەت دەتوانىرىت پۆلىن بىكىن بۇ چوار ناونىشانى لادىكى. مافه کۆمەلایەتیە کان دراون بە كچ، ئىن، دايىك.

خوشك

A-Social Rights to a Daughter

ما فه کو مه لا یہ تیہ کانی کچ

Islam prohibits female infanticide. The killing of female children is forbidden in Islam. It is mentioned in Surah Taqveem, Ch. 81, Verse No. 8 and 9, 'when the female child is buried alive and when she questions you, for what crime was she killed'.

ئیسلام کوشتني مندالی ساواي میئنه قه ده گه ده کات، کوشتني منداله
میئنه کان لہ ئیسلامدا قه ده گه یہ. ئه مهش لہ سورہ تی التکویر به شی
۸۱ ئایہ تی ژمارہ "۹-۸" باسکراوه کاتیک کچی زیندہ بہ چالکراو پرسیاری
لیده کریت لہ بہ رچ گوناھیک.

Not only female infanticide has been prohibited, all sorts of infanticides have been prohibited in Islam, whether it be a male child or a female child.

تنهہ کوشتني مندالی میئنه قه ده گه نہ کراوه، هه مو جورہ کانی
مندال کوشن قه ده گه کراون لہ ئیسلامدا، جا ئه گهر مندالی نیز بیت
یان من.

It is mentioned in the Qur'an in Surah A'nam Ch.6, Verse No.151 that, 'Kill not your children for want of sustenance for it is God that will provide sustenance for you and for children'.

ئەوهش لە قورئاندا ئامازەی پىدەكىت سۈرەتى (الأنعام) بەشى ٦ ئايەتى ١٥١ مىنداڭانى خۆتان لە بەر بىرىتى و نەدارى مەكۇنى، چونكە ئىمەرپىزق و رپۇزى ئىوهش و ئەوانىش دەدەين.

A similar thing is mentioned in Surah Isra, Ch.17 Verse No.31 which says... 'Kill not your children for want of sustenance, for it is God that will provide sustenance to you and your children, for killing of children is a major sin'.

بە هەمان شىوه لە سۈرەتى اسراء بەشى ١٧ ئايەتى ١٥١ دەفەرمۇت... نەكەن مىنداڭان لە ترسى گرانى و بىرىتى بىكۇنى (چونكە پەروەردگار تان رپۇزى بە خش و مىھرەبانە)، ئىمەرپىزق و رپۇزى دە بە خشىن بەوانىش و بە ئىوهش، چونكە بە راستى كوشتنى ئەوان گوناھ و تاوانىيىكى زۆرگەورەيە.

In the pre-Islamic Arabia, whenever a female child was born mostly she was buried alive. Alhamdullillah, after the spread of Islam this evil practice has been discontinued.

له نيمچه دورگهی عهربی پيش ئیسلام، هرکاتیک مندالیکی میئنه
لەدایك بوبا به زيندووي زينده به چال ده کرا. سوپاس بۆخوا، دواي
بلاوبونه وەي ئیسلام ئەم کاره نه گريسه نه ما "کوتايى هات"

But unfortunately it still continues in India - According to a BBC report, in the program assignment the title of which was 'Let Her Die', there was a British reporter by the name of Emily Beccenen, who came all the way from Britain to India to give us the statistics of the female infanticide.

بەلام بەداخه وە هيشتا لە هیندستان ئەمە بەردەواامە - بەپى راپورتى
"بى بى سى" ناوئىشانى بەرنامە كە برىتى بوو لە "لىڭەرە باىمرى"
پەيامنېرىكى بەرتانى بەناوى "ئىملى بىكىن" كە لە بەرتانياوه ھاتبوو
بۇ هیندستان بۆئە وەي ئامارە کانى كوشتنى مندالى میئنه مان پىبدات.

In that program, it gives the statistics, that every day more than 3,000 fetuses are being aborted on being identified that they are females. If you multiply this figure by the number of days, that is multiplied by 365, you get a figure of more than one million female fetuses are being aborted every year in our country.

لهو به رنامه یهدا، ئاماره کان ده خرینه روو، هه مهو رۆزىك زياتر له ۳،۰۰۰ کورپه له له بار ده بردرين له به رئه وهی پىناسە ده كرین که ئه وان ۳۶۵ مىينه. ئه گەر ئەم ژمارە يە لىكدانى ژمارەي رۆزە کان بکەي، كە رۆزە، ژمارە يە كە دەست دە كە وىت کە زياتر له يەك مليون كورپه له مىينه له بار ده بردرين له ولاته کاماندا "هندىستان"

And there are big hoarding and posters in states like Tamil Nadu and Rajasthan, which says spend 500 Rupees and save 5 lakh Rupees. What does it mean? - That spend Rupees 500 on medical examination like Ultra Sonography, and identify the gender of child.

پۆستەر و تابلوی پروپاگەندە له وىلايەتە کانى "تامل نادو" - "راجستان" "ھەن کە دەلىت.. ۵ روپىه خەرجكە و ۵ سەدھەزار روپىه پاشە كە وەت كە. ئەمەش واتاي چىه؟ - ۵ روپىه خەرجكە له فە حسى پىشىكى وە كوشۇنار و رەگەزى مندالە كە دىيارى كە.

If it is a female you can abort it and you'll save 5 lakh Rupees - How? The couple of lakhs you spend on upbringing her and the remaining lakhs of Rupees you spend on giving dowry to the man who will marry her (a custom in India).

ئه گه ر میینه بوو ده توانيت له باري بهري و (5 لاک روپیه) پاشه که ووت
که یت - چون؟ ئه و دوو پینج سه د هزاره ت تو خه رجي ده که یت له
په روهرده کردنی ئه و مانه وهی چهنده ها روپیه که خه رجي ده که یت له
ماره بی ئه و پیاوہی که هاو سه رگیری له گه ل ده کات " نه ریتی
" هندستان"

According to the report of the Government Hospital of Tamil Nadu - 'out of every 10 female children that are born, four are put to death' - No wonder the female population in India is less than the male population.

بې پېي راپورتىكى نه خۆشخانەي تاميل نادوى حکومى ھەر لە ده مندالى
میینه کە له دايىك دەبن، چواريان دە كۈزۈن - كە سىش ناپرسىت
كە دانىشتowanى میینهى هندستان كە متىن له دانىشتowanى نىرىنە.

Female infanticide was continuing in India since centuries - If you analyze the statistics of the 1901 census, for every 1000 males there were 972 females. According to the 1981 statistics and census, it tells you for every 1000 males you have 934 females.

کوشتني ميئنه بو ماوهی چهند سهده يه ک به رده وامه - ئه گهه ئاماره کانى ژماره دانيشتوانى سالى ۱۹۰۱ شىبکەيتەوه، بو هەر ۱۰۰۰ نيرينه يه ک ۹۷۲ ميئنه هەبووه. به پى ئاماره کانى ۱۹۸۱ و ژماره دانيشتوان، پىت دەلىت بو هەر ۱۰۰۰ نيرينه يه ک ۹۳۴ ميئنه ت هەبووه.

And the latest statistics of 1991 tells you that for every 1000 males you have 927 females. You can analyze that the female ratio is dropping every year - And since science and medicine has advanced, it has helped in this evil practice.

دواين ئاماري ۱۹۹۱ پىت دەلىت بو هەر ۱۰۰۰ نيرينه يه ک ۹۲۷ ميئنه ت هەبووه. دەتوانىت شىبکەيتەوه كە كە تىكراي ميئنە كە مەدەكتەوه ھەموو سالىك-لە وكتەھى كە زانست و دەرمان پىشكە و تۈوه يازمەتى ئەم كاره نەگىرسە داوه.

Just because Islam tells you that you should not kill any children whether it be male or female will you call these rights in Islam as modernizing or outdated?

تەنھا لە بەرئەوەي ئىسلام پىت دەلىت نابىت هىچ مەندالىك بىكۈزىت،
جا نىر بىت ياخود مى تۆ لە ئىسلامدا بەم ما فانە دەلىت ماقى
سەردهم يان كۆنەپەرسىت. !!!؟؟؟

Qur'an not only prohibits female infanticide, it rebukes at the thought of you rejoicing at the birth of a male child and getting saddened at the birth of a female child.

قورئان تەنھا كوشتنى مەندالى مىيىنه قەدەغەناكەت، قورئان ھەرەشە لە بىرى دلخۇشبوون بە لەدايىك بۇونى مەندالى نىرینە و غەمباربۇون بە لەدايىك بۇونى مەندالى مىيىنه دەكەت.

Surah Al-Nahl Chapter 16, Verses 58 and 59

"When news is brought to one of them of (the birth of) a female (child), his face darkness, and he is filled with inward grief! With shame does he hide himself from his people,

سۈرەتى النحل بەشى ١٦، ئايەتى ژمارە ٥٩-٥٨ خوا دەفە رەموىت:
كاتىك مژدهى بون بە كچ بۆ يەكىك لە وانە "نەفامەكان" هاتبا
ناوچاوانيان تارىك و گرژ دەبwoo و سىنەي پېر دەبwoo لە پەزارە،

because of the bad news he has had! Shall he retain it on (sufferance) the choice they decide on?"

له شه رما خوی ده شارده وه له به رئه و هه واله خراپه، ئايه بيهى لىته وه
يان زينده به چائى بكات "ئه وه بكات كه خه لك برياري له سه رددهن"

According to an authentic hadith related in Ahmed, Prophet Muhammad (Pbuh) said, "Anyone who brings up two daughters properly they will be very close to me on the day of Judgment."

به پيّي فه رموده يه کي صحیح که امامی احمد روایه تی کرد وه،
پیغه مبه ر سه لامی خوای له سه ر بیت" فه رمومیه تی: هه ر کامیکتان دوو
کج په روهد بکات به تیرو ته واوی ئه وا له ر قزی دوايی زور له من نزیک
ده بیت). ... (يان ده فه رموی له گه ل منه له به هه شت)

According to another hadith whoever brings up two daughters properly and treats them kindly and justly shall enter paradise.

هه ر به پيّي فه رموده يه کي دیکه، هه ر کامیک له ئیوه دوو کج به تیرو
ته واوی په روهد بکات و به میهره بانی و دادوه ریه وه مامه له يان له گه ل
بکات ئه وا ده چیته به هه شته وه.

In Islam, a daughter should be brought up correctly. In Islam, there should be no partiality in upbringing of the daughter or the son.

لہ ئیسلامدا، دھبیت کچ بے رنگوپنکی پہ روہردہ بکریت. لہ ئیسلامدا نابیت هیج جیاکاری "لایہ نگری" لہ پہ روہردہ کردنی کچ یاں کوردا بکریت.

According to a Hadith, 'In the presence of the Prophet Muhammad, once a man kissed his son and placed him on his lap but did not do the same to his daughter. The Prophet immediately objected and said that you are unjust - You should have even kissed your daughter and placed her on the other lap'.

بے پنی فہرموودہ، لہ سہردهمی پیغہ مبہردا، جاریکیان پیاوینک کورہ کھی ماچ کرد و لہ باوہشی خوی کرد بہلام هہمان شتی بو کچہ کھی نہ کرد. یہ کسہر پیغہ مبہر بہ رہہ لستی کردوو گوتی تو نادا پہ روہربووی - دھبوا یہ کچہ کھشت ماچ کر دباو لہ باوہشی خوت کر دبا.

B- Social Rights to Wife

"ما فه کو مه لایه تیه کانی هاو سه ر" خیزان"

All the previous civilizations, they have considered the women to be an 'instrument of the devil'. The Qur'an refers to the women as 'Mohsana', that is a 'fortress against the devil'.

سەر جەم شارستانىيە كانى پىشىو، وا ياندانابۇو كە ئافرهت "ئامرازىكى شەيتانى" بۇوه، قورئانىش ئاماژە بە ئافرهت دەكەت وەك "محصىنە"

كە "قەلایە كە دەرى شەيتان"

And if a woman, who's good, marries a man, she prevents him from going on the wrong path. There's a Hadith in which Prophet Muhammad (peace be upon him) he said that, 'there is no monasticism in Islam'.

ئەگەر ئافرهتىك باش بىت، هاو سەرگىرى لەگەل پياوېك بکات،

ناھىيەت پياوه كە لەرنىگاي چەوت بەردەواام بىت. لىرەدا

فەرمۇودەيەك ھەيە كە پىغەمبەر "صلى الله عليه وسلم" فەرمۇوييەتى.....

(رەبەنى لەئىسلامدا بۇونى نىيە').

And again according to Sahih Bukhari, Volume No. 7, Ch. No. 3 Hadith No 4 it says that 'the Prophet Muhammad ordained the young men, all those who have the means to marry, they should marry - For it will help them to guard their gaze and guard their modesty.

دوبارہ بہ پئی صحیحی البخاری جلدی ژمارہ ۷، بہشی ژمارہ ۳، ژمارہ ۴ فہرموودہ ۴ دھفہ رمویت، پیغہ مبہر "محمد" فہرمانی بہ گھنجه کان داوه، ہے موو ئہوانہی ہو وہ سیلہی ہاو سہ رگیریان ہے یہ، دھبی ہاو سہ رگیری بکھن۔ ئہ مہش یارمہتی دھردہ بیت بو پاریزگاری کردن لہ نہ زہرو داوینپاکیان.

Once during a question and answer session somebody asked me does this imply that if I marry twice I will complete my full religion?

جاریکیان لہ بہشی پرسیارو وہ لامدا کہ سینک پرسیاری لیکردم. ئہ وہ وانیشان دھدات ئہ گھر دوجار ہاو سہ رگیری بکھم ئہ وا ئیمانم تھوا و دھبیت؟

The Prophet (Pbuh) considered marriage for a Muslim as half of his religion because it shields him from promiscuity, fornication, homosexuality, etc, which add to half the evil in society.

پیغامه بهر "سہلامی خوای لہ سہر بیت" ہاو سہرگیری بوق موسویمان به نیوہی دین داناوه چونکہ لہ بھدڑوشتی، زینا و نیربازی، دھت پاریزت، هتد. کہ نیوہی کاری نہ گریں لہ کومہ لگادا لہوانہ وہ سہرچا وہ دھگرت.

Secondly, only after you marry do you have an opportunity to become a husband or wife, a father or a mother and thus perform your duties as either as a husband or as a wife; as a father or as a mother. Whether you marry once or twice you are yet fulfilling only half your Deen.

پاشان، لہ دوای نہوہی ہاو سہرگیری دھکہ بت دھرفہ تی نہوہت ھے یہ بی بے میرد یان ڙن، باوک یان دایک، بھو شیوہ یہش نہ رکھ کانت وہ ک میرد یان ڙن یان وہ ک باوک یان دایک بھ جیئدھ ھینیت، نہ گھر جاریک ہاو سہرگیری بکھہ بت یان دوجار نہوا تھنیا بھ شیک لہ دینہ کھت بھ جی دھھینی.

The Qur'an says that, 'We have put love into the hearts of the husband and wife'. If you read Surah Rum, Ch. 30, Verse No. 21 it says that, 'And amongst our signs We have created for you mates or companions, so that you may dwell in them in tranquillity and we have put love and mercy between your hearts'.

قرئان ده فه رموي، "ئىمە ئە وينمان خستۇته دلى ژن و مىزدەوە" نەگەر سورەتى الروم بخويتىتەوە بەشى ۳۰، ژمارەت ئايەت ۲۱ دەلىت لە نىوان نىشانە كاماندا: ئىمە دروستمان كردووە بۆ ئىوه ھاپرى ياخود ھاوسر بۆ ئەوهى ئارام بىگرن لەلایداو لەنىواتاندا خوشەويستى و سۆزو مېھرەبانى فەراھەم ھىناوه.

According to Surah Nisa, Ch.4, Verse No.21, marriage is considered as a strong agreement, a strong contract. According to Surah Nisa, Ch.4, Verse No.19, it says,

بەپى سۈرەتى النساء بەشى ۴، ئايەتى ژمارە ۲۱، ھاوسرگىرى وەكى رېتكە وتىكى بەھىز، پەيوەندىيەكى بەھىز دانراوه. هەربەپى سۈرەتى النساء ئايەتى ژمارە ۱۹ دەلىت،

'You are prohibited to inherit women against their will' - Means, to marry the permission of both the parties are required.

مافتان نیه "قەدەغەیە" ئافرەتان بىكەنە مىراتى خۆتان لەدەرەوەي ويستى خۆيان - واتە، بۆهاوسەرگىرىكىدىن رەزامەندى ھەردولا پىيوىستە.

It is compulsory that the man and woman both should agree to marry. No one - not even the father can force their daughter to marry against her wishes.

ئەوھ پىيوىستە كە پىاو و ژن ھەزدوکيان رەزامەندىيان لەسەر ھاوسەرگىريە كەيان ھەبىت. ھىچ كەس - تەنانەت باوک ناتوانىت ھىز بخاتە سەركچەكەي بۆئەوھى لەدەرەوەي ويستى خۆي شوبكات.

There's a Hadith in Sahih Bukhari, Volume 7, Book 62, Number 69, which says 'that a lady she was forced by her father to marry against her wishes' - And she went to the Prophet and the Prophet invalidated the marriage'.

فەرمۇودەيەك لە صەھىھى البخارىدا ھەيە، جلدى ٧، ژمارە ٦٩، دەلىت "خانمىك لەلايەن باوکىيەوە زۆرى ليڭرا بۆئەوھى ھاوسەرگىرى بکات بە پىچەوانەي ويستى خۆي - پاشان رۇيىشى لاي پىغەمبەر، پىغەمبەر يېش ھاوسەرگىريە كەي ھەلۋەشاندەوە.

Another Hadith in Ibn-e-Humbal, Hadith No. 2469, it says ‘that a daughter was forced by her father to get married - And when the daughter approached the Prophet, the Prophet said you can either continue, or if you wish you can invalidate the marriage.

فەرمۇودەكى دىكە لە ابن حەمبەلەوە، ژمارەسى حەديث ۲۴۶۹
دەلىت، كچىك لەلايەن باوکىيەوە زۆرى لېكرا بۇئەوەي شوبكات
كانيك كچەكە بە پىغەمبەر گەيشت، پىغەمبەر گوتى يا ئەۋەتا
دەتوانى بەردەواام بى، يان ئەگەر خوازىارىت دەتوانىت
هاوسەرگىريه كەت ھەلبۇدشىنىتەوە.

In another version, the girl said: “Actually I accept this marriage but I wanted to let women know that parents have no right (to force a husband on them)” (Ibn-Maja, No.1873).

لە حالەتىكى دىكەدا، كچەكە گوتى: لە راستىدا ھاوسەر گىريه كەم
قبۇل كرد بەلام ويستم ئافرهتاني تربزانن كە باوكان و دايكان مافيان
نيه كچان بەزۆر بە شووبىدەن، ابن ماجە، ژمارە ۱۸۷۳."

That means, the consent of both the male and the female is required. In Islam, a woman is considered as a homemaker - She is not considered as a housewife, because she is not married to the house.

ئەوەش بەمانى، رەزامەندى ھەردوکيان "نېز-مۇ" پىيىستە. لە ئىسلامدا، ئافرەت بە بەرپۇھبەرى مال دادەنرىت - وەكۆ ژنى مال دانانرىت، چونكە ئەو ئافرەتە ھاوسەرگىرى لە گەل مال نەكردۇه.

Many people use terminology, without understanding what it means – ‘Housewife’ means ‘you are the wife of the house’. So I believe, from now onwards the sisters would prefer calling themselves ‘homemakers’, than ‘house wives’, if they are occupied more in the home

زۇر كەس ئەو زاراوه بەكاردەھىنلىت، بەبن ئەوهى تىبگات واتاكەي چىھە - "ھاوس وايف" واتە، ژنى مالەوە. بۇيە بىۋام وايە، لەئىستا بەدواوه خوشكان بەخۆيان بلىن "بەرپۇھبەرى مال" لەجياتى " ژنى مالەوە" ئەگەر فەوان دەسەلاتىان زىاتربىت لە مالەوە.

In Islam, a woman, she is not married to a master that she should be treated like a slave - She is married to it is equal. And there is a Hadith which says in Ibn-Hambal - Hadith No 736, 7396. It says that, ‘the most perfect of the believers are those that are best in character and behavior, and those that are best to their family and their wives’.

له ئیسلامدا، ئافرهت، ھاوسمەرگىرى لەگەل گەورەيەك نەكردووه كە وەك كۆيلە مامەلەيى لەگەل بکات - ھاوسمەرگىرى لەگەل ھاوتاكەي كردوه. لەم بارەشەوە فەرمۇودە يەك ھەيە دەفەرمۇئى / لە ابن حەمبەلەوە - فەرمۇودەي ۋەزارەت ۷۳۶، ۷۳۹۶ كاملىقىن برواداران ئەوانەن كە باشتىن لە ھەلسوكەوت و رەفتاردا و ئەوانەي كە باشتىن لەگەل خىزانەكانىيان و ھاوسمەركانىاندا.

Islam gives equal rights to the man and woman. Qur'an clearly mentions that men and women, husband and wife have equal rights in all aspects, except leadership in the family.

ئیسلام مافي يەكسان دەدات بەپیاو ئافرهت . قورئانىش بەرونى ئاماژە بەئەو دەكات، بەھەمو شىۋەيەك، پیاوان و ئافرهتان- ڙن و مىرد مافي ياكسانيان ھەيە، جىڭە لە رابەرى لە خىزاندا.

It is mentioned in the Qur'an in Surah Baqarah Ch.2, Verse No.228. It says that, '...the women have been given rights similar against them (men) on equitable terms but the men have a degree higher...'.

ئەمش لە قورئاندا له سورەتى البقرە بەشى ۲، ئايەتى ژمارە ۲۲۸ باسکراوه، دەلىت، ... ژنان و پیاوان مافى وەكويە كىان ھەيە بەلام پیاوان پلەيە كىان بەرزترە ...

Most of the Muslims have misunderstood this verse, when it says 'men have a degree higher' - As I said we should analyze the Qur'an as a whole. And its mentioned in Surah Nisa, Ch. 4, Verse No.34 which says, 'The men are the protectors and maintainers of the women, for God has given one of them more strength than the other because they give them their means'.

زۇرتىن موسولمان بەھەلە لەم ئايەتە تىڭەيشتۈون،
 كاتىك قورئان دەفەرمۇت "پیاوان پلەيە كىان بەرزترە" !!!
 ھەروھك گوتىم پىۋىستە ئىمە ھەموو قورئان شى بىكەينەوە. ئەمەش
 لە سورەتى النىسائى دا باسکراوه بەشى ۴، ژمارەتى ئايەت ۳۴، پیاوان
 پارىزەرو پشتىوانى ئافرەتىن، خوا ھىزى زياترى بە يەكىكىان بە
 خشىوھ لەھەن بەھۆى تر بەھۆى ئەھەن بەھۆى پیاوان لە سامانە كانىان خەرج
 دەكەن و يارمەتىن دەدەن.

People say the word 'Qawwam' means, 'one degree higher in superiority' - But actually the word 'Qawwam' comes from the root word 'Iqama'. 'Iqama' means for example 'when you give the Iqama before prayers - You stand up'.

خەلک وشەی زۆربە توانا "قوام" دەلین، بەواتای پله یەک بەرزتر لە "پلهوپایە" - بەلام لە راستیدا وشەی "قوام" لە وشەی "اقامە" هاتوه، "اقامە" واتە بۇنمۇنە "كەتىك قامەت دەكەی لە بەردەم نويز خوینان- تۆھەلددەستى. رادەوەستى.

So 'Iqama' means to standup - so the word 'Qawwam' means one degree higher in responsibility, not one degree higher in superiority. Even if you read the commentary of 'Ibne-Kathir' - He says that the word 'Qawwam' means one degree higher in responsibility, not one degree higher in superiority.

بۇيە ، "اقامە" واتە "ھەلسەن" - بۇيە وشەی "قوام" واتە یەک پله بەرزتر لە "بەرسىيارىھەتىدا" ، نەك يەک پله لە پلهوپایەدا. تەنانەت ئەگەر رونكىرىدە وەي اىن كىثير بخوينىتەوە - دەلىت وشەی "قوام" واتە پله یەک بەرزتر لە بەرسىيارىھەتىدا، نەك يەک پله لە پلهوپایەدا.

And this responsibility, should be carried out by mutual consent of both husband and wife. It is mentioned in Surah Baqarah, Ch.2, Verse No.187, which says, Which means... ‘Your wives are your garments, and you are their garments’.

ئەوبەرپرسیاریه تىيەش، دەبىت جىبەجى بىرىت لەلايەن رەزامەندى ھەر دولا "ڙن و مىرد". لە سورەتى البقرە باس كراوه بەشى ۲ ژمارەي ئايەت ۱۸۷، دەفەرمۇئ، ھاوسمەركانتان پۆشاڭى ٿىوەن و ٿىوەش پۆشاڭى ئەوان.

What's the objective of garments - It is used to conceal and to beautify. The husband and wife should conceal each other's faults, and they should beautify each other - It's a relationship of hands and gloves. The Qur'an mentions that, 'even if you do not like your wife, you should treat her kindly'.

كارى پۆشاڭ چىه - به كارده هيئىت بۇ خۆداپوشىن و جوانى. دەبى ڙن و مىرد داپوشەرى ھەلەكانى يەكترين، ھەر دوكىشيان جوانى به يەكتىر بېخشن - ئەوه پەيوەندى دەستكىش و دەستە. قورئان ئەمە باس دەكات، تەنانەت ئەگەر تۇ ھاوسمەركەت خۆشنهۋىت، دەبىت به مىھرەبانى ماماھەلەي لەگەل بکەي.

It is mentioned in Surah Nisa, Ch.4, Verse No.19, that, ‘...consort with them (your wives) in kindness, for if you hate them it may happen that you hate a thing wherein God has placed much good.

لەسۈرپەتى النساء دا ئامازەدى پىكراوه، بەشى٤، ئايەتى ژمارە ۱۹
دەلىت، بەمېھرەبانىيە وە ژيانىيان لەگەل بەسەربەرن، ئەگەر رېقتنان لىپىن
لەوانە يە رېقتنان لەشتىك بىت كە خوا بەباشى داناوه "بەخىروپىز
بۇتان"

Even if you dislike your wife you have to treat her kindly and with equity.

Just because the rights of a wife are equal to those of the husband in Islam, will you call such rights in Islam as modernizing or outdated?

تەنانەت ئەگەر حەزىت لەھاوسەرەكەت نەبىت دەبىت بە مېھرەبانى و
دادپەروھرى مامەلەى لەگەل بکەى.

تەنھا لەبەر ئەھوھى ماھەكانى ژن يەكسانن بە ماھەكانى مىرد لە ئىسلامدا، ئايە دلىت ماھەكانى ئىسلام ماھى ھاوجەرخن ياخود ماھى كۆنەپرستن... ؟؟ !!

There is a system of divorce in Islam which is to be applied only in extreme cases where the problem between the husband and wife is too grave to be solved and the continuation of married life would be counterproductive. The method of divorce is clearly spelt out in the Qur'an in Surah -Al-Talaq in Chapter 65 and in Surah Al-Baqrah Verses 227 to 242.

سیسته‌می ته‌لاق له ئیسلامدا ته‌نیا له و حالتانه‌دا جیبه‌جی ده‌کریت که کیشەی هه‌ردوولا گەشتیتە ئاستیک که زۆر دژوار بیت بۆچاره‌سەر کردن. که بە بەردەوامی ژیانی ھاوسمەرگیریان زیان بەخش بیت. هەنگاوی ته‌لاقیش له قورئاندا ئاماژەی پىکراوه لە سورەتى

التلاق بهشى ٦٥، وسورەتى البقرە ئايەتى ١٢٧-١٤٢

According to Prophet Muhammad (Pbuh), among the permissible things in Islam, the most hated in the sight of Allah is divorce. It is as though the heavens shatter (metaphorically).

پىغەمبەر "سەلامى خواى لەسەربىت" دەفەرمىت لە نیوان ئەوشتانەی کە رېڭەپىدراون لە ئیسلامدا، لە دىدەی خوا خراپتىن شت بىرىتىه لە ته‌لاق، وەکو تىكشىكاندى ئاسمانانەكانە.

C- Social Rights to a Mother

ماهه کومه لایه تیه کانی دایک

The only thing above respect to Mother is the worship of God - It is mentioned in: Ch.17, Verse No.23-24, It says that... ‘God has ordained for you, that you worship none but Him, and to be kind to your parents. And if any one or both of them reach old age do not say a word of contempt or repel them but address them with honour, and speak to them with kindness, and lower your wing of humility and pray to God - ‘My Lord! Bless them as they have cherished me in childhood’.

تاکه شتیک کەله سەررووی رېزگرتى دايىكە، بريتىيە لە پەرسنلىنى خوا-
ئەوهش لە سورەتى ااسراء بەشى ۱۷، ئايەتى ژمارە ۲۳-۲۴،
دەفەرمۇيت خوا فەرمانى كەردىوو كەس نەپەرسن جىگە لەئەو، و
مېھرەبان بىت لەگەل دايىك و باوكت، ئەگەر يەكىكىيان يان
ھەردوكىيان پېرىيۈن وشەي يېزاركەر يان بەرپەرچىان مەدەنەوە بەلکو
بە رېزەوە مامەلە يان لەگەل بىكەن، بە مېھرەبانىيەوە رەفتاريان لەگەل
بىكەن، بالىتان بۆ راپخە و نزابكەن - خوايەگىيان ! رەحمىيان پېيىكە
ھەروەك ئەوان بە مندالى منيان پەروەردە كرد.

Surah Nisa, Ch4. Verse No. 1 says, ‘Respect the womb that bore you’. Surah A’nam, Ch.6, Verse No.151, says that, ‘You have to be kind to your parents’. Surah Luqman Ch.31, Verse No.14, says that, ‘We have enjoined on the human beings to be kind to his parents. In travail upon travail, did their mother bore them and in years twain was their weaning’.

سورهٔ النیساء بهشی ۴، ظایهٔ تی ژماره ۱، رِنْز لَه و سکه بگره که زیانی به تو به خشیوهٔ سورهٔ الانعام بهشی شهش، ظایهٔ تی ژماره ۱۵۱، ده فه رمویت: میهره بان بن له گهُل دایک و باوکتان. سورهٔ لوقمان، بهشی ۳۱، ظایهٔ تی ژماره ۱۴، ده فه رمویت: ظیمه فه رمانمان به مرؤفه کان کردوه که له گهُل دایک و باوکیان میهره بان بن، دایکی ههٔ لی ده گریت به دووگیانی (پی لواز ده بیت) لوازی له دوای لوازی و برینه وهی له شیر له (دوا ته مهنه) دوسالیه وه.

A similar thing is repeated again in Surah Ahqaf, Ch.46, Verse No.15, that... ‘We have enjoined on the human beings to be kind to his parents. In pain did their mother bore them and in pain did she give them birth’.

دوباره له سورهٔ الاحقاف، بهشی ۶۴، ظایهٔ تی ژماره ۱۵۵، ده لیت: ظیمه فه رمانمان به ئاده میزاد کردوه که چاکه کاربن له گهُل دایک و باوکیاندا، دایک به ئازاره وه ئه وانی هه لگرتوه و به ئازاره وه ئه وانی بووه.

According to several authentic hadith including the one narrated in Ahmed and Ibn-e-Majah, “Paradise lies at the feet of the mother”. It does not mean literally, for example that if a mother walks on the road and steps on filth and dirt, it becomes paradise. It means if you respect your mother, obey her, love her and take good care of her, you will Insha Allah enter paradise.

بەپىچەندان فەرمودەي صحىح كە ئىمامى احمد و ابن ماجه رىوايەتىان كردوون ”بەھەشت لە ژىر پىچى دايكان دايە“ لە واقىعاً بەھەشت لە ژىر پىچى دانىيە، بۇنمونە ئەگەر ئافرهت بەرىڭادا بروات و هەنگاو بىنۇتى سەر پىسى و پۆخلى ئەوا دەبىتى بەھەشت، بەواتى، ئەگەر رېز لە دايىكت بىگرىت، گوئرايەلى بىكەي، خۆشت بويت و ئاگادارى بىت، (ان شاء الله) دەچىتى بەھەشت.

Another Hadith related in Sahih Bukhari in Volume 8, Hadith No. 2, as well as in Sahih-Muslim - It says that a man asked the Prophet Muhammad... ‘Who requires the maximum love and respect and my companionship in this world?

فەرمودەيەكى دىكە كەپەيەندىدارە، صحىحى البخارى جلدى ۸، فەرمودەي ژمارە ۲، ھەروەها لە صحىحى مىسلىمەشدا - دەفەرمۇت، پىاپىك پرسىيارى لە پىغەمبەر كرد... كى پىۋىستى بەپەرپى ئەۋىن و رېزە براكەم لەو جىهانەدا؟

The Prophet replied— 'your mother' 'Who is next'? — 'your mother' 'Who is next?'— 'your mother' The man asked for the fourth time,- 'Who is next' The Prophet replied 'your father'.

پیغہ مبھر وہلامی دایه وہ—"دایکت" پاشان کی؟—"دایکت" پاشان کی؟ " دایکت"— پیاوہ کہ بُو جاری چوارہم پرسیاری کرد "پاشان کی؟"
پیغہ مبھر وہلامی دایه وہ "باوکت"

So 75% of the love and respect goes to the mother and 25% of the love and respect goes to the father. Three fourth of the better part of the love and respect goes to the mother – One fourth of the remaining part of the love and respect goes to the father.

که واتھ لھسہدا ۷۵% ئه وین و ریز بودا یکھ ولھسہدا ۲۵% ئه وین
و ریز بُو باوکھ. میں لھسہر چواری بھاشہ باشہ کھی ئه وین و ریز بُو
دایکھ — یہ ک لھسہر چواری ئه وین و ریزی ماوہ بُو باوک.

D- Social Rights to a Sister

ماڻه ڪوڻه لایه تیه کان بُو خوشک

According to Surah Tawbah, Ch. 9, Verse No.71, it says that, 'The men and the women they are friends of each other'.

به پيٽي سورهٽي التوبه بهشى ٩، ئايهٽي ڙماره ١٧، دهه رموٽت
ئافرهٽان و پياوان هاوريٽي يه ڪترن

Prophet Muhammed (May peace be upon him) he said, 'The women are

The 'shakaat' - 'Shakaat' means sister'.

پيغه مبهر "سنه لات و سنه لامى خواي له سنه ربىت" فهه رموٽه تى، ئافرهٽان
"شقيقه" ن - "شقيقه" ش واهه خوشک.

4. Educational Rights to a Woman

مافعه په روهدییه کانی ئافرهت

The first 5 verses which were revealed in the Qur'an were from Surah Alaq, or Surah Iqra, Verse No. 1 to 5 which says: 'Read, recite or proclaim in the name of your Lord, Who has created the human beings from a congealed clot of blood (a leech like substance).'

یه که مین ئایه ت که له قورئاندا دابه زی له سورہ تی العلق دا بوو يان سوره ی اقرهء، ئایه تی ژماره ۱-۵ که ده فه رمیت: بخوینه، بخوینه وه يان بهناوی خواکه ت، که مرؤفه کانی دروست کردوه له چه ند خانه یه کی هه تو اسرارو.

Read, your Lord is most bountiful. Who has taught the use of the pen? Who has taught the human beings that which he knew-not?

بخوینه، په روهدگاری تو زور به خشنده یه، که به هوی قهله مه وه زانست و زانیاری فیرکردوه، مرؤفی فیرى ئه وشنانه کردوه کنه زانیوون.

The first guidance given in the Qur'an to the humankind was not to pray, was not too fast, was not to give charity - It was read - Islam pays utmost importance to education.

يە كەمین ئامۆزگارى كە به مەرۆفەكان دراوه لە قورئاندا نويژنیە، رۆزو نیە، بە خشىن نیە - برىتى بولە زانست "بخوينە" ئىسلام ئە وپەرى گرنگى دەدات بە پەروەردە.

According to Sahih Al-Bukhari, the women at the time of the Prophet (Pbuh) had become so keen to acquire more knowledge that they came to the Prophet (Pbuh) with the following proposal, "You are always surrounded by men for imparting knowledge so appoint a day for us." The Prophet (Pbuh) promised to do so and went to them and taught them. He also sent representatives with messages to enlighten the Muslim women.

لە صحیح البخاری، ئافرهتاني سەرەدەمی پېغەمبەر زۆر بە گروتىن بۇون بۇ
بەدەست ھىنانى زانست و زانىارى بەو پىشنىيارانە ھاتنە خزمەت
پېغەمبەر "سەلامى خواى لە سەر بىت" - "ھەميشە لە دەۋەزى پىاوانىت
بۇئەوە زانىاريان پى بە خشى لە بەرئەمە رۆزىكىش بۇئىمە دىاري بکە
پېغمەربىش پەيمانى پىدان، رۆيىشت و فىرى كىردن، ھەروەها نوئىنەرىڭى
بۇ ناردن بەپەيامەوه بۇ رۇناك بىر كىردى ئافرهتاني موسولمان.

1. Aisha Bent Abu Bakir

The first and foremost example is that of Aisha, the wife of the Prophet, who lived long after her husband's death and provided great guidance to the first Muslim Community, even to the renowned sahabah and the Khalifah Rashidun. Her pupil, Urwah Ibn Azzubayr, testifies, "I did not see a greater scholar than Aishah in the learning of the Qur'an, obligatory duties, lawful and unlawful matters, poetry and literature, Arab history and genealogy."

عائیشه کی ابوبکر

یہ کہ میں و سارہ کترین نمونہ بریتیہ لہ عائیشہ، خیزانی پیغہ مبارہ، کہ ماوہیہ ک لہ دوای مردنی ہاو سارہ کہی ڈیا، رینما یہ کی گہورہ کی
بے خشی بے یہ کہ میں گومہ لگائی ئیسلامی، تہنا نہت بہ ہاوہ لہ
بے ناویانگ و خہلیفہ کانی راشیدینی شہ وہ، قوتابیہ کہی "ئہ رووا کچی
زوبہ یہ" شایہ تی دادات "ہیج زانی یہ کم نہ بینیوہ گہورہ تر بیت لہ
عائیشہ لہ فیر کردنی قورئان، ئہ رکھ پیوستیہ کان، کیشہ یاسایی و
نایاساییہ کان، سامان، ئہ دھب، میڑوی عہدہ هرودہا بوما وہ زانی۔

She had profound knowledge of medicine. Whenever foreign delegations came to the Prophet (Pbuh) and discussed various remedies for illnesses, she used to remember them. She was so well versed in mathematics that important Sahabah used to consult her on the problems concerning "mirath" (inheritance) and the calculation of shares.

خاوه‌نی زانیاری کاریگه‌ری پزشکی بووه، هه رکاتیک نوینه‌ره بیانیه‌کان هاتبان بؤلای پیغه‌مبهر "سہلامی خوای له سه‌ر بیت" چه‌نده‌ها چاره‌سه‌ری نه خوشی تاوتوی ده‌کرد، و راھاتبوو ئه‌وانی له بیر بیت. پسپوربیوو له بیر کاریدا هاوه‌له ناوداره‌کان راھاتبوون راوتیزی له‌گه‌ل بکه‌ن له کیشہ و گرفته‌کانی وہک میرات و دابه‌ش کردنی پشك.

Aisha even guided Sahabah who sought her advice on different matters. They included the khalif "Umar" Abdullah Ibn Umar and Abu Hurairah. She was among the great huffaz (memorisers) of Ahadith. She narrated 2210 Ahadith in all.

ته‌نانه‌ت رېنمايی هاوه‌لانی کردوه که به‌دوای ئاموزگاریه‌کانی دا ويئن له به‌باته جیاوازه‌کاندا، له‌وانه‌ش، خه‌لیفه عمر، عبدالله بن عمر و ابو‌هوره‌یره. له‌نیوانی حافظه گه‌وهره‌کانی فه‌رموده‌دا بوه، و به گشتی (۲۲۱۰) فه‌رموده‌ی گیڑاوه‌تہ‌وه.

Abu Musa Al-Ash'ari, himself a famous jurist and learned scholar, says "whenever we, companions of the Prophet Muhammad (PbuH), encountered any difficulty in the matter of any Hadith we referred it to Aishah and found that she had definite knowledge about it.

ابوموسای نہ شعہری کہ خوی زاناو یا سازان بووه دھلیت "ہر کاتیک
ئیمہی ہاوہ لانی پنگہ مبہر لہ هر فہرمودہ یہ کدا کیشہ یہ کمان بُ
درست بوبنا دھچوینہ لای عائیشہ، دھر کمان پنده کرد کہ زانیاریہ کی
پون و ناشکرای لہ بارہ یہ وہ ہے یہ"

88 great scholars learnt from her and there were a large number of others. In short she was the scholar of scholars.

88 زانای گھورہ لہ ئه ووہ فیر بون و ڈمارہ یہ کی گھورہ تر ہن،
بہ کورتی، عائیشہ زانای زاناکان بووه.

2. Saffiyah, wife of the Prophet (PbuH)

صہفیہ خیزانی پنگہ مبہر "سہلامی خوای لہ سہ ربیت"

Saifyyah, the wife of the Prophet (Pbuh), was also very learned in Fiqh. Imam Nawawi says, "She was the most intellectual among learned women".

صہفیہ خیزانی پیغہ مبہر" سہلامی خوای لہ سہر بیت" شارہ زایی لہ
فیقدا ہے بووه، امامی نہ وہوی دھلیت "شارہ زاترین کہس بووه لہ
نیوان نافرہ تاندا"

3. Umm Salamah: Wife of the Prophet (Pbuh)

ام سہلمہ خیزانی پیغہ مبہر" سہلامی خوای لہ سہر بیت"

She too was a great scholar. The scholar, Ibn Hajar has given the names of at least 32 scholars who learnt Ahadith from her.

ھروہا ئہ ویش زانایہ کی گہورہ بوہ، ابن حہ جہری، زانا بہ لایہ نی
کہمہ وہ ناوی ۳۲ زانای داوه کہ لہ ئہ وہو فہرمودہ فیریوون۔

4. Faitmah Bint Qays

فاتیمه‌ی کچی قهیس

Fatimah bint Qays was also a scholarly lady in the early days of Islam. Her learning was so deep that she discussed a juristic point with Umar and Aishah for a long time and they could not change or challenge her views. Imam Nawwawi says, “She was one of those who emigrated in the early days and possessed great intellect and excellence.”

هه رو هها فاتیمه‌ی کچی قهیس خانمیکی زانا بوه له سه ره تای رۆزه کانی نیسلامدا. شاره زاییه کی قولی هه بwoo که کارو باری دادگای له گه ل عمر و عایشه تاو توی ده کرد بوماوه‌یه کی زور، نه يان ده توانی به ره نگاری له تپروانینه کانی بکه ن يان بیان گورن.

امامی نه و هوی ده لیت: ئه و يه کیک بوه له وانه‌ی له سه ره تاوه کۆچی
کردوه و بوه ته خاوه‌نی بیرو هۆشیکی نایاب.

The list of learned women of the early days of Islam shows that women were not kept illiterate and ignorant, but rather were fully encouraged to participate in the process of learning and scholarship. They also knew their rights and responsibilities very well.

ئەولىستە ئافرەت شارەزاکانى سەرەتاي ئىسلام ئەوه نىشان دەدات
كە ئافرەت نەزان و نەخوتىندەوار نەبووه، بەلكۈزىاتر پېپوھ لە
و و دانابى. رەھروھ تىكۆشان بۇ بەشدارى كردن لە پرۆسە ئىقىيۇن و
ھەروھا ماف و بەرپرسىيارىھ تى خۆيان زۆر بەباشى دەزانى.

There were instances to show that some women even challenged great scholars of their times if they said something which was against the rights granted to women by the Qur'an the Sunnah.

نمونەش هەن بۇخستنەپۇو ھەندىك ئافرەت تەنانەت بەرنگارى
گەورە زانايانيان كردۇھ لە كات و سەرەتەمى خۆيان، ئەگەر شتىكىان
گۇتا كە پىچەوانە ئىقىيۇن بوايە كە بە ئافرەت بە خىراون
لەلايەن قورئان و سوننەتە وە.

1. Sayyida Nafisa: Grand daughter of Hussein

سیدة نفسیة: کچه زای حوسین

She was a great scholar. A large number of pupils came to her from different places to learn from her. Imam Shafii, founder of the Shafii School of Islamic law, was one of her illustrious pupils.

زانایه کی گه ورہ بوو. له شوئنہ جیاوازه کاندا قوتابی جیاوه زهاتوون
بؤلای بؤٹه وهی لیبین، امام شافیعی "سہ رمہ زهہ بی شافیعی"
یہ کتک بووه له قوتابیه باناو بانگه کانی.

2. Aisha Bint Sa'd Ibn Abi Waqqas

عائیشہ کچی سعد بن ابی وقار

She was the daughter of a great Sahabi, Sa'd Ibn Abi Waqqar. She was very learned in Islamic Sciences, to such an extent that Imam Malik, the famous jurist and scholar of Hadith, was her pupil.

کچی هاوہ لیکی گه ووره به ناوی سعد بن ابی وقار، له زانستی
ئیسلامیدا زور شاره زا بوه، وہ ک نمونه یہ ک امام مالیک یا سازانی
ناودارو زانای فه رموده قوتابی ئه و بوه

* * *

❖ Education is Compulsory in Islam

لە ئىسلامدا پەروھىدە و فىرّىكىرىدىن پىيۈستە

According to Quran:

- * God will exalt those of you who believe and those who are given knowledge to high degrees. (58:11)
- * And say, O my Lord! Increase me in knowledge. (20:114)
- * And whoever is given knowledge is given indeed abundant wealth. (2:269)

بەپىّ قورئان :

ئەوانەى كە ئىمامىيان ھەيە و ئەوانى كە زانست و زانىارىان ھەيە

چەندەھا پلە بەرزاتان دەكتەوە "سۇرەتى المجادلە ئايەتى ۱۱"

بلى، پەروھىدگارا، زانست و زانىارىم زىادكە. "سۇرەتى طە ئايەتى ۱۱۴"

ھەركەسىك زانست و زانىارى پىبەخىشراپىت لە راستىدا خىزىتكى زۇرى
پىىدراؤھ "البقرە" ۲۶۹

According to a saying of Prophet Muhammad (pbuh) "It is obligatory for every Muslim, male or female, to acquire knowledge" (Al Bayhaqi). Imagine, 1400 years ago, when the women were ill treated and were only used as property, Islam asked the women to be educated.

بەپى وته يەكى پېغەمبەر "درودى خواى لەسەرىيەت" ھەموو مۇسۇلمانىك پېيۈستە نىز ياخود مى زانىارى فەراھەم بىننەت(البىھقى)، بى ھىنە بەرچاو، ۱۴۰۰ سال لەمەو بەر، كاتىك ئافرەتان بەدەفتارىان لەگەل دەكرا و تەنەها وەك سامانىك بەكار ھىنراون، ئىسلام داواي لە ئافرەت كەردوه رۆشىنلىرى بىت!!!

Because Islam tells that every woman should be educated,- Will you call such women's right's in Islam as modernizing or outdated?

چونكە ئىسلام دەلىت ھەموو ئافرەتىك دەبىت رۇناكبير بىت، ئايا تو بە ماڭ ئافرەتان لەئىسلامدا دەلىت، ماڭ ھاوجەرخ ياخود كۈنەپەرسىت.؟!!

5. Legal Rights to a Woman

مافه ياساييە كانى ئافرهت

According to the Islamic law, men and women are equal - The Islamic Law protects the life and property of a man and woman both. If a man murders a woman he too will receive the capital punishment of 'Qisas'.

بەپىي ياساي ئىسلامى، پياو و ئافرهت يەكسانن- ياساي ئىسلامى ژيان و سامانى پياو ئافرهت هەردوکيان دەپارىزىت . ئەگەر پياو ئافرهتىك بکۈزىت ئەويش سزايمى گەورە وەردەگرىت لە تۆلە "قصاص" دا

According to the Islamic law of 'Qisas', men and women - irrespective the injury is of the eye, of the nose, of the ear, of the body - both receive equal punishment.

بەپىي ياساي ئىسلامى تۆلە "قصاص" لە پياوان و ئافرهتانا پەيوەندى نىيە بە ئازارى چاو، كەپوو، گۈوئ، جەستە، هەردوکيان سزاى يەكسان وەردەگرن .

And if the guardian of the murderer, even it be a woman - If she says, that forgive the murderer and she accepts 'Diyah', that is compensation - her opinion cannot be rejected - they have to accept it.

ئەگەر پارىزەرى بکۈز ، تەنانەت ئەگەر ئافرەتىش بىت - ئەگەر بلىت،
لە بکۈزەكە خۆشبە ئەوا خوپۇن باي "دىة" وەردەگرىت ئەمەش
خەلاتە - بىرۇكەكەي رەتناكىرىتەوە و - ئەبى قبۇلى بىكەن.

And if there's difference of opinion between the relatives of the person who murdered - And some say that the murderer should be killed and some say that he should be forgiven and 'Diyah' should be accepted - people should prevent the relatives from killing that murderer.

ئەگەر بىرۇ پاي جىاواز ھەبوو لە نىوان خزمەكانى كەسى بکۈز -
ھەندىكىيان بلىن دەبىت بکۈز بکۈزرىتەوە ھەندىكىيان بلىن بکۈز دەبىت
عافوبىكىت و "دىة" دەبىت قبول بکرىت - دەبىت خەلک نەھىلنىن
خزمەكانى بکۈزەكە بکۈزىن.

And irrespective whether the witness or the opinion is given by a man or woman, it has same weight. According to Surah Maida, Ch.5, Verse No.30 - It says... 'As to the thief, whether he be man or a woman, cut off his or her hand as a punishment for his crime, an example from God'.

پەيوەندى نىھ كە شاھىدە كە يان بىرۇكە كە هي پىاو بوه يان ئافرهت،
ھەمان سەنگى ھەيە. بەپىي سوپەتى المائىدە بەشى ٥، ئايەتى ژمارە
- ۳۰. دەلىت... بۇ دز، ئەگەر پىاو بىت ياخود ئافرهت، دەستى بېرى
وھ كۆسزايەك بۇ تاوانە كەي، نمونە يەك لە خواوه..

Means, if a person robs, irrespective whether he is a man or a woman his or her hands should be chopped - The punishment is the same. According to Surah Nur, Ch.24, Verse No.2, it says 'If any commits fornication, be it a man or a woman, flog them with 100 stripes'.

واتە، ئەگەر كەسىك دز بىت، پەيوەندى نىھ كە پىاو بىت يان ئافرهت
دەبىت دەستى بىردىت - سزاکە وھ كۆ يەكە. بەپىي سوپەتى النور
بەشى ٢٤، ئايەتى ژمارە ٢، دەفە رموىت، ئەگەر ھەركەسىك زىنای
كرد، ئافرهت يان پىاو، ۱۰۰ قامچيان لېىدەن.

The punishment for fornication in Islam irrespective whether it is a man or a woman, it is the same - Flogging with 100 stripes. The punishment for men and women, is the same in Islam. In Islam a woman is allowed to give witness.

سزای زینا له ئیسلامدا په یوهندی نیه به پیاو یاخود ئافرهت، سزاکە وەکو یەکە - لىدانى ۱۰۰ قامچى. له ئیسلامدا سزا بۇ پیاوان و ئافرهتان وەکو یەکە، له ئیسلامدا ئافرهت رېڭە پېدرابوھ بۆشایەتى دان.

Imagine, Islam gave right to a woman to be a witness, 14 centuries ago. Even now in as late as 1980, the Jewish Rabai, they were considering that whether the women should be given a right to act as a witness or not - And Islam gave that right 1400 years ago.

بى ھىنە بەرچاوت، ئیسلام ئەومافەی بە ئافرهت داوه بۆئەوھى شایەتى بىدات، ۱۴ سەددە لەمەوبەر. تەنانەت ئىستالە : ۱۹۸۰. (جىوش رابى) ئەوان بىرىانكىردىتەوھ ئايائافرهت مافى شایەتى پېبدىرىت ياخود نا - ئیسلام ئەم مافەی بە ئافرهت داوه ۱۴۰۰ سال لەمەوبەر

Accord-ing to Surah Nur, Ch.24, Verse No.4, it is said 'If any of you put a charge against the chastity of a woman, produce 4 witnesses, and if they falter, flog them with 80 stripes'.

له سورەتى النور بەشى ٢٤، ئايەتى ژمارە ٤ دەفەرمۇئ، ئەگەر ھەرىھەكىك لەئىوھ ئافرهتىكى بىنگەردى تاوان باركىد، چوار شايەت بېتىن، ئەگەرنەيان توانى "زمانىيان گىرا" ئەوا ٨٠ قامچىان لېبدەن.

In Islam for a small crime, you require 2 witnesses - for a big crime you require 4 witnesses. Accusing a woman falsely is a big crime in Islam, therefore you require 4 witnesses.

له ئسلامدا بۇ توانى بچوک، پىويستت بە دوو شايەت دەبىت- بۇ توانى گەورە، پىويستت بە چوار شايەت دەبىت. بەدرق گومان خستنە پال ئافرهتىك گوناھىنى گەورەيە له ئسلامدا، بۇيە پىويستت بە چوار شايەت دەبىت!!!

Nowadays you see in the modern society, you find men abusing women and calling them all sorts of name. They call them prostitutes etc, and nothing is done.

ئەورۇ لە گۆمەلگەی ھاواچەرخدا دەبىنىت ، پياوان ئازارى ئافرهتان دەدەن و بە جۆرەها ناوناشىرىن بانگىيان دەكەن ، پېيان دەلىن داوىن پىس ھتد....، هېيج نەكراوه .

In an Islamic state, if a man calls her a 'prostitute' in public or anywhere else, and if she takes that man to court - And if that man cannot produce 4 witnesses or even if he produces 4 witnesses and any one of them falter, all of them will receive 80 lashes each, and in future all their evidence will be rejected.

لە ولاتىكى ئىسلاميدا، ئەگەر پياو بانگى ئافرەت بکات بە "داۋىن پىس" لە شويىنى گشتى، يان ھەرشۈيىنىكى تر، ئەگەر ئەو ئافرەته پياوهكە بباتە دادگا - پياوهكە نەيتوانى چوار شايەت بەتىنەت يان ئەگەر چوار شايەتى ھىننان، ھەرىھە كىكىيان زمانى گىرا، ھەرھە موبىان يەكەي ۸۰ قامچى وەردەگرن، لەداھاتودا سەرجەم بەلگە كانىيان رەتىدە كەرىنەوە .

Islam gives utmost importance to the chastity of the woman. When a lady marries, she normally adopts the name of her husband. In Islam she has the option of either keeping her husband's name, either adopting the name of the husband, or maintaining her maiden name.

ئىسلام ئەپەرى گرنگى بە بىڭەردى ئافرهت دەدات. كاتىك خانمىك شودەكت، بەشىوه يەكى ئاسايى ناوى مىرددەكەي بەكاردەھىنى. (مەبەست لەلەقەبوشۇرەتى خىزانىيە) لە ئىسلامدا، ئافرهت بىزاردەھى هەيە يَا ناوى مىرددەكەي بەكاردەھىنى ياخود ناوى خۆى دەمېنیتەوە.

And maintaining the maiden name is recommended in Islam - And we find in several Muslim societies that women, even after they get married they maintain their maiden name, because according to the Islamic law men and women are equal. Will you call such rights in Islam modernizing or outdated?

مانه وەي ناوى كچىتى لە ئىسلامدا پەسندىكراوه - ئەو ئافرهتانە لە چەندان كۆمەلگاى موسولمانان دەدۇزىنەوە، تەنانەت دواى ئەوهى كەشۈ دەكەن ئەوان ناوى كچىتى خۇيان دەپارىزىن، چونكە بەپى ياساي ئىسلامى ئافرهت و پياو يەكسانىن. ئايا ئەم جۆرە مافانە لە ئىسلامدا بە ماۋى ھاوجەرخ ياخود كۆنەپەرسىت ناودەبەي

6. Political Rights of a Woman

ما فہ سیاسیہ کانی ئافرہت

According to Surah Tawba, Ch.9, Verse No.71, ‘The men and the women they are friends (supporters) of each other’. Supporters not only socially- even politically— Politically, men and women should support each other. Women can even take part in law making.

بہ پیٰ سورہ توبہ بہشی ۹، ؎اپنے ۷۱وہم، پیاوائی و ئافرہت ان
هاورپیٰ یہ کترن ”پشتگیری یہ کترن“، نہ ک تھنہا لہ لایہ نی
کومہ لایہ تیہ وہ ہاوکاری یہ کترن۔ تھنہت لہ سیاسہ تیشدا۔ لہ
سیاسہ تدا پیاوائی و ئافرہت ان دھبیت ہاوکاری یہ کتر بن۔ تھنہت
ئافرہت ان دھتوان بہ شدار بن لہ بنیات نانی یاسا۔

And according to the famous Hadith in which Hazrat Umar (may Allah be pleased with him), he was discussing with the Sahabas, and considering putting an upper limit on the 'Meher', since young men were discouraged from getting married - a lady from the back seat she objected and said When the Qur'an says in Surah Nisa Ch.4, Verse No.20 that... 'you can even give a heap of treasure, a heap of gold in 'Meher', when Qur'an puts no limit on 'Meher', who is Umar to put a limit (may Allah be pleased with him).

به پی فه رموده یه کی به ناویانگ که حه زره تی عومه ر "رہزادی خوای
لہ سہ رینت" لہ گہل سہ حابہ کاندا تاوتونی ده کرد، که سنوریک بو
حه قه مارهی دابنیت، لہ وکاتهی که گه نجه کان نه یان ده تواني ژن
بھینن-خانمیک که لہ دواوه دانیشتبوو بھرھه لستی کردوو گوتی، کاتیک
قرئان لہ سورہ تی النساء دا به شی ۴، ئایه تی ژماره ۲۰، ته نانه ت
ده توانيت سہ روہت سامانیکی زوری پیبدہی "لہ مارهیدا" لہ کاتیکدا
قرئان سنور بو مارهی دانانیت، عومه ر کییه بوئه وہی سنوری
بودابنیت "خوا رہ حمی پیبکات"

And immediately Hazrat Umar (peace be upon him) said... 'Umar is wrong and the lady is right'. Imagine, she was a common lady - If it would have been a famous lady, the name of the lady would be mentioned in the Hadith.

یه کسهر حه زرهتی عومه ر "رہزای خوای لہ سہ ربیت" گوتی ... عومه ر
ھه لہیه و خانمہ که راسته بینه به رچاوت، ئه و ئافرہتہ کھسیکی
ئاسایی بوو - خو ئه گھر کھسیکی ناسراویش بوایه، ناوی ئافرہتہ که
ئه بوایه ناماژه ہی پیکرا با له فه رموده کھدا

Since the Hadith does not mention the name of the lady, we can understand that the lady was a common lady. Means, even a common lady can object to the 'Khalifa', the head of the state.

له کاتیکدا فه رموده که ناماژه بہ ناوی خانمہ که ناکات، لہ وہ وہ
تیده گھین که ئافرہتہ که کھسیکی ناسایی بوو واته، ته نانہت خانمی
ئاسایش ده تو اینیت بہ رہه لستی "خہ لیفہ" بکات که "سہ رقکی دھولہ ته"

And in technical terms it would be called that – ‘she is objecting to the breach of the constitution’, - because Qur'an is the constitution of the Muslims - That means a woman can even take part in law making.

لە زارەوە تەكニكىيەكاندا دەتوانرىت بۇوتىرىت - ئەو "خانم" ھ بەرگى لە شەكەندىنى دەستور دەكەت"چونكە قورئان دەستورى موسولمانانە - واتە ئافرەت دەتوانلىت بەشداربىت لەبنىيات نانى ياسا.

A- Women have even taken part in the battle fields

ئافرهتان له مهیدانی جه نگیشدا به شداریان کردوه.

There is a full chapter in the Sahih Bukhari mentioning women in the battle field - Women gave water - they give first aid to the soldiers. Because the Qur'an says 'Man is the protector of the 'Woman'.

به شیکی ته واو له صحیح البخاری دا هه یه که ئامازه به ئافرهتان ده کات له مهیدانی جه نگدا، - ئافرهتان ئاویان به خشیوه - فریاگوزاری سه رهتایی ددهن به سه ریازه کان. چونکه قورئان ده فرمومت پیاو پاریزه ری "ئافرهته"

Under normal circumstances, the women should not go to the battle field. It is the duty of the man.

له بارودو خی ئاسایدا، پیویست ناکات ئافرهتان بچن بؤ مهیدانی جه نگ، ئه مه ئه رکی پیاوانه.

Only when required, under necessity are women allowed - and they should go to the battle field if they want. Otherwise you'll have the same position as you are having in the USA.

تهنیا له حاله‌تی پیویستی، له پیویستیدا ئافرهتان رىگه پىدراؤون-
ئەگەر بیان ھەویت دەتوانن بچن بۇ مەيدانى شەر ئەگەرنا، ھەمان
کارت دەبیت ھەروھک ھەتە له ویلایەتە يەكگرتوه کانی ئەمریکا.

During the battle of Uhud, a lady by the name Nasiba was among the people who protected the Prophet (Pbuh) and while doing so she received several wounds and injuries for which the Prophet (Pbuh) appreciated and praised her.

له جەنگى ئوحودا، خانمیك بەناوی نوسیبە له نیو ئەوانەدا بۇو كە
پىغەمبەرى خودا يان دەپاراست، كە ئازارو چەندان بىرىنى بەركەوتبو،
پىغەمبەرىش دردوسەلامى خواي لېبىت ئەمەي بەرز نرخاند و سوپاسى كرد.

B-Women in USA are Not Safe

ئافرەتان لە ویلایەتە يە كگرتوھ کانى ئە مەريكا سەلامەت نىن.

In USA women were allowed to join the battle since 1901 but they were not allowed to take active part - They only played the part of a nurse. Later on after the 'Feminist Movement' had started in 1973, the 'Feminist movement' demand-ed – 'Why aren't women allowed to take active part in the battle field?'

لە ویلایەتە يە كگرتوھ کانى ئە مەريكا ئافرەتان رېڭە پىدراؤن بۇئەوهى بەشدارىن لە شەپدا لە ۱۹۰۱ بەلام رېڭە پىدراؤن نەبوون بۇئەوهى رۇڭى كارايىان ھەبىت تەنبا ئەركى پە رىستارىيان دەبىنى . دواتر ، لە دواى "رېبازى يە كسانى ژن و پىاولە ما فدا" كە لە ۱۹۷۳ دەستى پىكىرىدبوو ، "رېبازى يە كسانى ژن و پىاولە ما فدا" داوايىكىد - بۇچى ئافرەتان رېڭە پىدراؤن نىن بۇئەوهى رۇڭى بىنىن لە مەيدانى جەنگدا؟

So the American government allowed women to take active part in the battle field. And according to a report of the Defense Department of America, which was released on the 23rd of April, 1993 it said that, '90 people were sexually assaulted in a convention, out of which 83 were women and 117 officers were charged with in disciplinary action'. Imagine in one convention only, 83 women sexually assaulted.

بؤيە حوكىمهتى ئەمرىكى رېنگەرى دا بەئافرەتان، بۇ ئەوهى چالاكيان
ھەبىت لە مەيدانى شەردا. بەپىي راپورتى "بەشى داکۆكى لە ئەمرىكى"
كەلە ۲۳ نيسانى ۱۹۹۳ بلاوکريوه و تويىتى، لەيەك كۆنگرەدا
كەس دەست درىزى سىكىسيان كراوهەت سەرلە يەك كۆبونەوهدا.
كە ۸۳ نافرهت بۇون و ۱۱۷ ئەفسەر بەو كارە تۆمەت باركرابون.

تىپامىنە!! تەنبا لەيەك كۆنگرەدا ۸۳ نافرهت دەستدرىزى سىكىسيان
كراوهەت سەر. !!!

What was the crime of those 117 officers? They made the women run and they snatched at their clothes. They made them parade absolutely nude without even covering the genital parts. They were made to have sex in public. Is this what you call ‘Women’s rights’?

تاوانی ئهو 117 فسەرە چى بۇو؟ وايان له ئافرەتە كان كرد راکەن پاشان له دواوه جله كانيان دامالىن. پەلاماريان دان بەپوتى، تەنانەت بەبى ئەوهى هىچ جلىيکايىان لە بەر بىت، بە ئاشكرا ناچارييان كردن كە سىكسيان لە گەل بکەن. ئايا ئەوهى كە تو پىي دەلىيت مافى ئافرەتان؟

If you think that this is what ‘Women’s right’ is, then you can keep your rights to yourselves. We do not want our sisters, our daughters our mothers to be sexually assaulted.

ئەگەر بىت وايه ئا ئەوهى مافى ئافرەتان، پاشان دەتوانىت مافە كانى خۆت بۆخۆت بپارىزى. ئىمە نامانه وىت خوشكە كانمان، كچە كانمان، دايىكە كانما دەست درىزى سىكسيان بىكىتە سەر.

And there was a uproar in the parliament and the President, Bill Clinton - he himself had to apologize publicly and he said, 'Necessary action will be taken'. And you know when politicians say 'necessary action will be taken', what happens. So Islam allows women to take part in the battle field only when required. But there also they should maintain their Islamic dress and the Islamic ethics, and their modesty.

له په رلامانیشدا هاتوهاوار هه بwoo سه روکیش ، بیل کلینتن- خوی ناچاربوو که داواي لیبوردن بکات به ئاشکرا و گوتى؛ کاري پیویست ده کریت. دهزانی کاتیک سیاسیه کان ده لین" کاري پیویست ده کریت" چی پوده دات . بؤیه، ئیسلام رېگه ده دات به ئافره تان که به شدارین له مهيدانی جهنگدا ته نيا له کاتى پیویستيدا. به لام ده بیت به جلک و پوشاكی ئسلامى بیت به رهشتى ئسلامى هاروهها به داوىن پاکيان.

C- USA Has One of the Highest Rates of Rape

ویلایہ ته یہ کگرتوہ کانی ئه مریکا پلهی یہ کہ مہ لہ

دہست دریڑی

United States of America is supposed to be one of the most advanced countries of the world. It also has one of the highest rates of rape in any country in the world. According to a FBI report, in the year 1990, every day on an average 1756 cases of rape were committed in U.S.A alone.

ویلایہ ته یہ کگرتوہ کانی ئه مریکا دانراوہ بہ یہ کیک لہ ولا تہ پیش کہ وتوہ کانی جہان. هرہا پلهی یہ کہ می لہ دہست دریڑی ہے یہ لہ ہے رولاتیکی جیہاندا، بہ پیئی "ٹیف بی نائی" لہ سالی ۱۹۹۰، ہے موسو پڑتک لہ یہ ک ئاماردا ۱۷۵۶ حالہ تی دہست دریڑی کراوہ تھنیا لہ "یوئیس ئے ہی"

Later another report said that on an average everyday 1900 cases of rapes are committed in USA. The year was not mentioned. May be it was 1992 or 1993. May be the Americans got 'bolder' in the following years.

دوا تر راپورتىيکى دىكە گوتى لە يە ك ناوه ندا هە مۇو رۆزىك ۱۹۰۰..
حالەتى دەست درىزى كراوه لە "يوئىس ئەي" ئامازە بە سالە كە
نە كراوه. لە وانە يە لە سالى ۱۹۹۲ يان ۱۹۹۳ بوبىت، لە وانە يە
لە سالانى دوا تر ئە مەريكىيە كا ن خراپ تربون . !!

D-Islamic Law Let's Women Breathe Easily

یاسای ئیسلامى "رېگه ده دات ئافرهتان بە ئاسانى
ھەناسە بە دەن"!!

Consider a scenario where the Islamic law is implemented in America. Whenever a man looks at a woman and any brazen or unashamed thought comes to his mind, he lowers his gaze. Every woman wears the Islamic dress as mentioned in Quran.

بە پىيى سيناريو يەك كە ياساي ئىسلامى تىيىدا خرايە گەر لە ئەمريكا،
ھەركاتىك پياو سەيرى ئافرهتى كردى با بىرو خەيالى بىشە رمانەي
دەكەوتە مىشكە وە، چاوه كانى نزم دە كرده وە. ھەموو ئافرهتىك جلک
و پۇشاڭى ئىسلامى دەپوشى ھە روھك لە قورئاندا باس كراوه.

After this if any man commits rape he is given capital punishment. I ask you, in such a scenario, will the rate of rape in America increase, will it remain the same, or will it decrease? If Islamic law is implemented in any part of the world, women will breathe easier.

دواي ئەوه ئەگەر هەر پیاویک دەست درېئى بکات سزاىەكى گەورە وەردەگرت. من پرسىيار لەتۆ دەكەم، لەسیناریویەكى وادا، ئایا پلهى دەست درېئى بەرزدەكتەوه، وەك خۆى دەمینىتەوه ياخود نزمى دەكتەوه؟ ئەگەر ياساي ئیسلام لەھەر بەشىكى جىهان جىبەجى بىرىت، ئەوا ئافرهتان ئاسانتر ھەناسە دەدەن.

Conclusion

لہ کوتایدا

Before I conclude, I'd like to give an example.

As I said in the beginning of my talk, Islam believes in equality between men and women - Equality does not mean identicality.

بہرلہ کوتایی، حہزادہ کہم نمونہ یہ ک بخہ مہ رپوو۔ ہہ روہ ک لہ سہ رہتا ی
قسہ کانم وتم ئیسلام باوہری بھیہ کسانی پیاو ئافرہت ہہ یہ۔
یہ کسانیش بہواتا ی وہ کویہ ک نایہ ت۔

Suppose in a classroom 2 students, student 'A' and 'B', during an examination both come out first - Both secure 80% marks - 80 out of 100.

When you analyze the question paper, the question paper has 10 different questions, each carrying 10 marks.

وای دابنی لہ ژورنیکدا دوو قوتابی "ئهی" و "بی" لہ ماوہی
تاقیکردنہ وہدا، سہ رہتا ہہ ردوکیان بھیہ کوہ دینہ دھروہ،
ہہ ردوکیان ۸۰ نمرہ دھیئن۔ ۸۰ لہ سہر ۱۰۰۔ کاتیک کاغہ زہی
تاقیکردنہ وہ لیکدہ دھیتہ وہ، وہ رہ قہی تاقی کردنہ وہ ۱۰ پرسیاری
جیاواز لہ خوی دھگریت، ہہ ریہ کہ شیان ۱۰ نمرہی لہ سہ رہ۔

In question 1 student 'A' got 9 out of 10, and student 'B' got 7 out of 10 - So in question 1 student 'A' was higher than student 'B'. In question 2, student 'A' got 7 out of 10 and student 'B' got 9 out of 10 - Student 'B' was higher than student 'A' in question number 2.

لہ پرسیاری یہ کہہ م قوتابی "ئہی" ۹ لہ ۱ دینیت، قوتابی "بی" ش ۷ لہ ۱ دینیت - کہ واتھ لہ پرسیاری یہ کہہ مدا قوتابی "ئہی" بہ رزتر بوو لہ قوتابی "بی". لہ پرسیاری دووھم "ئہی" ۷ لہ ۱ دینیت و "بی" ش ۹ لہ ۱ دینیت - قوتابی "بی" بہ رزتر بوو لہ قوتابی "ئہی" لہ پرسیاری دووھمدا.

In question 3 both of them got 8 out of 10, both were equal .So when we add up the marks of all the ten questions, both student 'A' and 'B' got 80 out of 100.

لہ پرسیاری سیھہ مدا هه ردووکیان ۸ لہ ۱۰ دھھین ، هھر دووکیان یہ کسان بوون . بؤیه کاتیک ئیمہ نمرہی هھر دھپرسیارہ کہ کوڈہ کہینہ وہ ، هه ردوو قوتابی "ئہی" و "بی" ۸۰ لہ ۱۰۰ یان هتھناوہ.

So in short, student 'A' and student 'B' are over all equal. In some questions 'A' is higher than 'B', in some questions 'B' is higher than 'A', in others both are equal.

بُویه به کورتی، قوتابی "ئهی" و قوتابی "بی" سه ره رای هه موروی یه کسانن. له هه ندیک پرسیاردا "ئهی" به رزتره له "بی" له هه ندیک پرسیاردا "بی" له ئهی به رزتره، له هه ندیکی تردا هه روکیان یه کسانن.

In the same fashion, taking the example that since God has given man more strength - Suppose a thief enters the house will you tell, 'I believe in women's rights - I believe in women's rights' - will you tell your mother, your sister and your daughter, to go and fight the thief?'

به هه مان شیوه، ئه و نمونه يه و هرگرین كه له و كاتهی خوا هیزی زیاتری به مرؤف به خشیوه - واى دابنى، دزیک ئه چیته مالیکه وه ئایا ده لیت، من بپوام به مافی ئافرهت هه يه - من بپوام به مافی ئافرهت هه يه، ئایا به دایکت ده لیت، به خوشکه كه ت و كچه كه ت، بُو ئه و هی بچیت و شه رله گه ل دزه كه بکات؟

No, but natural you'll fight him - If required they may interfere - Under normal circumstances since God has given you more physical strength, you have to go and tackle the thief.

نه خىر، بەلكو سروشىيەن تۆ شەرەكە دەكەيت - ئەگەر پىويست بىت لەوانە يە ئەوانىش بەشدارىن - لەزىر بارو دۆخى ئەخلاقىدا - لەبەرئەوهى خوا ھىزى جەستەي زياترى پىبه خشىووى، تۆ پىويستە بىچى و دزەكە راوبىنى.

So here, in physical strength, man is one degree higher than the woman, Let us take another example where it comes to respecting the parents - The children are supposed to respect the mother 3 times more than the father (as mentioned earlier).

بۇيە ليزىدا، لەبەھىزى جەستەدا، پياو بە پلهىيەك بەرزىرە لە ژن، با نمونە يەكى تر بخەينەرۇو كەرپىز گىرنە لەدايىك و باوك - مندالان پىويستە رپىز لەدايىكىان بىگرن بە سى جار زياتر لە باوكىيان "وهك پىشتر ئامازەي پىكراوه"

Here the women have one degree higher than the men - Overall both equal. So Islam believes in equality, not identically - Men and women are over all equal in Islam. This was in brief, the highlights, of 'the Women's Rights in Islam'.

له پیاوان- سه ره‌پای هه موو لیزه‌دا ئافره‌تان نمره‌یه کیان به رزتره
شتیک هه ردوکیان یه کسانن. بۆیه ئیسلام باوه‌ری به یه کسانی هه‌یه
تی- پیاوان و ئافره‌تان له ئیسلامدا یه کسانن .ئه‌مه ، نه‌ک چونیه
به کورتی بwoo ، سه ردیزه کانی مافه کانی ئافره‌ت له ئیسلامدا.

After this what the Muslim society did is different - Many of the Muslim societies did not give the women their rights and they deviated away from the Qur'an and the Sunnah.

لە دواى ئه‌وه هه رچیه ک که کۆمە لگەی موسوّلمان کردويه‌تی جیاوازه-
زۆر لە کۆمە لگە موسوّلمانه کان مافی ئافره‌تانيان نه‌داوه و لە قورئان
و سوننه‌ت دور بکە و تونه‌وه.

The Western society is largely responsible for this - because of the Western societies, many Muslim societies have become over protective, over precautions and have gone to one extreme and deviated away from the Qur'an and the Sunnah.

کۆمەلگەی رۆزئاوا بە رادەيە کى زۆر لە وە بە پرسىارە - لە بەر كۆمەلگە رۆزياوا يە كان، زۆر بەي کۆمەلگە موسولمانە كان خۇبارىزى، وريابان نە ماوه بەرەو ئاراستەيەك رۆيىشتۇون كە لە قورئان و سوننەت دور كە وتونە وە.

On the other extreme, some of the Muslim societies turned to the Western culture, and followed their culture. I want to tell the Western society that if you analyze the women's rights in Islam according to the Qur'an and the Sunnah - you will realize it is modernizing and not outdated.

لە لايەكى تر، هەندىيەك لە كۆمەلگە موسولمانە كان كە لە تورى شوينى كە لە تورە كە يان كە وتون. ئەمە وىت بە رۆزئاوا يان وە رگرتۇوە، بە كۆمەلگەي رۆزئاوا بلىم كە ئەگەر تۆ ما فەكانى ئافرەت لە ئىسلامدا لېكىدە دەيته وە بە پىيى قورئان و سوننەت - دەزانىيت كە ما فە كان ما فى كۆنە پەرسىن ياخود ھا وچەرخن.....!!!!؟؟؟

وتهی كوتایي

دهلىن و گوتراوه له سه ركتىبى و هرگىزدراو، ئەگەر چاكت و هرگىزراو باش
ده چوو خويىنه ران به دلىان بwoo، ئەوه دهست خوشى له نوسه رەكە
ده كەن و دهلىن به راستى چاکى نوسىوھو نوسه رئاوا دەبىت، خۇئەگەر
خواي نەخواستە باش دەرنە چوو به دلى خويىنه ران بwoo كتىبە كە
دهلىن كاكە جا ئەوه و هرگىزە كتىبە كەشى سەقەت كردوه، واتا به هېچ
بارىك دا دهست خوشى له و هرگىز ناكرى ،

و هرگىزىك بە نمونە (مامۆستاھە ۋارمۇ كريانى) هەركىتىبىكى و هرگىزپابىت
گە ياندويھە تە كەش كەشانى فەلەك، بە شاهىدى زمان زان و ئە دىبيان
زورجار گووتويانە نوسەرە كە ئاواي نە زانىوھ بىنوسى، شەرە فنامە
بە نمونە، (مام ھىمن) لە بارەيە وە دەلىت: دەلى بە كوردى رسکاوه و
نوسراوه، بەلام هەردەلىن / بە راستى جاکى نوسىوھ (شەرە فخان) ....
خولاسە تۆي بەرپىزى خويىنه ريش چى دەلى ى و چۈنم باس دەكەي
گە ردنت ئازاد بىت، چونكە ئە و شتەي ھە يە يان ئە و كە سەي بونى
ھە بىت باس دە كرىت .... لەھەلە و كە مو كورپىھ كانيشامان ببورن،
چونكە بەس كتىبى خوا بىن ھەلە و كە مو كورپىھ ....

سالہرچا وہ گان

- Islamawareness.net/Women/ Zakir Naik_Women.Homepage
  - Naik,z.,Women Rights in Islam - Modernising or Outdated?,idex.
-

لە بەرھەمەکانی وەرگىرپ

- ١- ئايا قورئان وتهى خوايە..... د. زاکير نايك
- ٢- باغە نهينيەكە/ ئينگلىزى + كوردى/ فرانسسى
ھۆكىن بىرىنت
- ٣- ماھەکانى ئافرهت لە ئىسلامدا.../ ئينگلىزى + كوردى د. زاکير
نايك

ئەو بەرھەمانەشى چاوهرىي چاپن

- ١- بوكەکانى جەنگ..... مىرىەن كرمىگ وىنتويس.... بە سەريەرشتى: تروسکە محمد علالدین.
- ٢- ولەم شەيىكسپير و ٨ لە ديارترين شانۇكانى بە شىوهى كورتە چىرۇك..... هەلەچن و پىداچونەوهى: كەى زىن خەليل.
- ٣- ئەويىنى پاشايەك..... پىتەر دەينتى
- ٤- پارە ياخود ئەويىن..... رۇوينا ئاكنيامى
- ٥- توتىھەي جاك..... پۇل ھېرن و يەتىز ئۆزكان
- ٦- چنگى مەيمونەكە..... ولەم وايمارك جاككوبس
- ٧- سروودى ڪرسمس ..... چارلز ديكنز

سوپاسنامه:

سوپاس و دهست خوشی خوم ئاراستهی زوربه‌ریز "ماموستا
تروسکه محمد علاءالدین" دهکه م "ماموستای زانکۆ لە زانکۆی
سەلاحەدین، كۆلیزى ئاداب ئىنگلېزى" كە يارمەتىيەكى بىن وىنەي
داوم لە وەرگىرانى ئەم پەرتوكە خنجىلانە يە.

ناؤمۇڭ Content

Translator's Introduction	پېشەكى وەرگىز	7
*Definition	پىناسەي ماف	11
*Women Rights in the West	ماف ئافرهت له پۇچىنوا	14
* Women Rights in Islam	ماف ئافرهت له ئىسلامدا	16
* Six Categories of Women Rights in Islam	شەش جۆر لە مافه کانى ئافرهت له ئىسلامدا	20
1-Spiritual Rights	مافه گىيانىه كان	23
-Does Pregnancy Uplift the Women or Degrade?	- ئايىه سىكىرىون پلهى ئافرهت بەرزىدەكتەوه يان نزمى دەكتەوه	30
-Criteria in the Sight of God to Judge Male and Female	- بىنەماي دادپەروھرى لە دىدەخوا بۇرەگەزى نىز و من	33
-Equal Moral Duties for Men and Women	- يەكسانى نەركە ئاكارىيەكان بۇ پىاۋ ئافرهت	35
2-Economical Rights	مافه ئابورىيەكان	38
-Women on Job	- ئافرهت لە كاردا	40
-Financial Security for Women	ئاسايىشى دارايد بۇ ئافرهتان	45
-Compulsory Marital Gift for a Woman	- مارهىي ئافرهتان ناچارىيە	46
-No Financial Liabilities	- ئافرهت بە پىرسىيارىيەتى دارايد لە ئەستۇنې	51

-Right to Inherit	- ماف میرات	53
3-Social Rights	مافه کومه لایه تیه کانی ئافرەت	54
- Social Rights to a Daughter	- مافه کومه لایه تیه کانی كچ	55
- Social Rights to Wife	- مافه کومه لایه تیه کانی هاوسه ر "خیزان"	64
- Social Rights to a Mother	- مافه کومه لایه تیه کانی دایك	77
- Social Rights to a Sister	- مافه کومه لایه تیه کانی خوشك	81
4-Educational Rights	مافه په رووده دېيە كان	82
5 - Legal Rights	مافه ياسايىيە كان	93
6 - Political Rights	مافه سياسييە كان	100
- Women in the Battle Field	- ئافرەت لە مەيدانى جەنگدا	104
- Women in USA are not Safe	- ئافرەتان لە نەمرىكا سەلامەت نىن	106
- USA has One of the Highest Rates of rape	- ويلايەتە يە كىرىتوھ کانى نەمرىكا يە كىتكە لە بەرزىرىن پلە كانى دەست درېزى	110
- Islamic Law Let's Women Breathe Easily	- ياساي ئىسلامى "رىنگە بىدە با ئافرەتان بەناسانى هەناسە بىدەن"	112
* Conclusion	دوا وته	114

WOMEN RIGHTS IN ISLAM

MODERNISING OR OUTDATED?

DR.ZAKIR NAIK
TRANSLATED BY
ABUBAKIR AHMED
SUPERVISED BY:
TRUSKA MUHAMAD

له مانا قول و کامله کانی قورناندا به دوای نرخ و بههای نافره تندابگه ریتین ، ندله فلان و فیسار نه له بیردوزهی به شهربی که هه مویان بو تیرکردنی حده زووی ناره زووی جنسی یاساو ریسایه کی کاتی و شده وانین داتا شراوون ، بویه لیره دا (نایک) به وردی باس له نرخ و بههای نافره ت ده کات له نیسلامدا که هه رد و ره گه ز یه کسانن له نیسلامدا و هیچ جیاوازیه کیان له نیواندا نیه.

پیاوان و نافره تانی رؤژوهوان ، پیاوان و نافره تانی داوین پاک و ندو پیاو و نافره تانهی که زور یادی خوا ده کهن ، به خشین و لئ بورده بی و پاداشتی زور مهزن و بین سنووریان له لایه ن خوای گه ورده بتو ناماده کراوه . (همکه دنیا یان به جیه هیشت پیی شاد ده بن).

جودی

فرخی سی هزار دیناره

خالقی چاپ و پردازندگی

چواچرا

ناویشان: سلیمان سمرمانی شفاقی
معقولیون - قدرمن سعیمه نهاده مکتبی
07701575060-07501128388